

49

From: kig-cdp@minbuza.nl
To: daf@minbuza.nl; dois@minbuza.nl; plv-dois@minbuza.nl; plv-dooz@minbuza.nl; dir@minbuza.nl; dij-ir@minbuza.nl; dmh@minbuza.nl; com@minbuza.nl; bpx@minbuza.nl; 10 2 e
mindef@minbuza.nl; jct-dist-minjus@minbuza.nl; jct-dist-
Subject: Rwanda - Onduidelijk of verdediging 10 2 e proces wil vertragen
Date: woensdag 5 oktober 2011 16:28:00

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

5 oktober 2011

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Berschenvenkweg

BZ-Vertrouwelijk

Rwanda - Onduidelijk of verdediging 10 2 e proces wil vertragen

Van : KIG-CDP
Verzonden op : 5 oktober 2011 16:28
Land/regio : Rwanda

Samenvatting

Het proces tegen 10 2 e heeft een tamelijk rustig verloop. Pogingen van de verdediging om het Hof incompetent te verklaren hebben tot irritatie bij de rechter geleid en tot enkele onhandige uitspraken. De verdediging heeft daarover uitgebreid kunnen klagen. De Britse pro Deo advocaat Iain Edwards probeert het proces op te jatten door te stellen dat zijn inkomstendervang in Londen uit de hand begint te lopen, maar hij lijkt daarin alleen te staan. Acties van de verdediging in zowel Nederland als in Rwanda hebben tot dusver alleen maar tijdverlies opgeleverd. 11

Commentaar

Het verloop van het proces tegen 10 is tot nu toe betrekkelijk rustig. De zittingen vinden plaats in een zaal waarvan de ramen en deuren wijd openstaan; ook de mensen die buiten via een speaker meeluisteren, kunnen gewoon naar binnen kijken. De aanklagers nemen ruim de tijd om hun betoog te voeren, maar ook 10 2 Rwandese advocaat Gashabana is niet gespeend van breedvoerigheid en theatraal gedrag. 11

11

11

Bericht

Het proces

Het proces tegen 10 2 e loopt sinds 5 september. De aanklager heeft omstandig zijn betoog gehouden en is bijna drie weken aan het woord geweest. De ongeveer 2.300 pagina's aan bewijsmateriaal zijn breed uitgemeten. Op de eerste dag dat de verdediging het woord mocht nemen veranderde de toon daar de verdediging stelde dat, voor wat betreft een aantal beschuldigingen, het Hof niet competent zou zijn om te oordelen. Ten tijde van de gepleegde misdaden of overtredingen, waarvan 10 wordt verdacht, zouden relevante wetten nog niet in werking zijn getreden. Ook zouden een aantal gepleegde feiten buiten het grondgebied van Rwanda hebben plaatsgevonden, waardoor, zo stelde verdediging, het Rwandese strafrecht niet van toepassing zou zijn. Kennelijk verrast door deze inbreng van

de verdediging vroeg de aanklager om verdaging van het proces om de opgebrachte bezwaren te kunnen bestuderen. De rechter verhulde haar grote irritatie niet en verdaagde het proces met ruim een week om een en ander te kunnen uitzoeken. De verdediging kreeg geen kans om nog nader zaken toe te lichten; de rechter stelde dat ze het recht hadden om op zaken te reageren die de aanklager aanvoerde, niet op haar beslissingen.

De verdediging reageerde daarom per brief (27 september 2011), waarin ze stelde dat de verdaging overdreven lang was. Het betrof immers een eenvoudige kwestie: relevante wetgeving was wel of niet van kracht ten tijde van de gepleegde feiten. De brief bektiseert tevens het gedrag van de rechter tijdens de laatste zitting en gaat in op het veelvuldige verwijt van de aanklager dat de verdediging het proces zou willen vertragen. Men acht dat een vreemd verwijt; advocaat Iain Edwards zit immers al een maand op hete kolen. Hij adviseert 10 om niet en derft inkomsten tijdens zijn verblijf in Kigali. De brief besluit met de opmerking dat men nog niet tot een proces van wraking wil overgaan, maar de toon suggereert dat men daar niet ver van verwijderd was. Het proces werd hervat op dinsdag 4 oktober waarbij naast AS JUR ook CdP KIG aanwezig was. De rechter gaf de verdediging uitgebreid de gelegenheid om hun brief toe te lichten. Een belangrijk bezwaar was het feit dat de rechter hun werkwijze 'barbaars' had genoemd. Barbaren kwamen immers van ver om mensen te doden. De Britse advocaat van 10 toonde zich vooral geagiteerd over de beschuldiging van de aanklager dat de verdediging vertragingstactieken ondernam. Hij herhaalde wat in de brief stond: hij doet dit werk gratis en dat offer wordt groter naarmate het proces langer duurt. De rechter hoorde het betoog van de verdediging onbewogen aan, ook toen zij haar beschuldigen van het partij kiezen voor de aanklagers. Daarna kregen de aanklagers het woord. Ze stelden dat het feit dat de verdedigers pro Deo werken er niet toe doet; het proces mag daardoor niet onder druk komen te staan. Toen de aanklager vroeg of de verdediging wilde wachten op een Engelse vertaling van hun reactie op de kwestie van de competentie van het Hof, nep Edwards geïntereerd 'get on with it?'. In zijn betoog ging de aanklager verder in op de kwestie van geldigheid van wetgeving met betrekking tot de feiten waar 10 van wordt verdacht. Hij stelde dat deze zaken ook strafbaar zijn volgens een eerdere relevante wet op de genocide ideologie uit 2003. Bovendien zijn veel zaken die 10 voor 2008 was begonnen, zoals het publiceren van teksten op internet en in brochures, door haar doorgezet na dat jaar, zodat ook de herziene wetgeving van 2008 daarop van toepassing is. Eveneens werd de suggestie van de verdediging verworpen dat het Hof niet zou kunnen oordelen over de medeplichtigheid aan terroristische acties van 10 die overigens niet als zodanig ontkend werden door de verdediging, omdat deze buiten Rwandees grondgebied hebben plaatsgevonden. De wet stipuleert namelijk dat alle daden gericht tegen de veiligheid en stabiliteit van Rwanda, waar dan ook gepleegd, strafbaar zijn in Rwanda.

11, 10 2 a

10 2 a, 10 2 g

De media en mensenrechtenorganisaties

Het proces krijgt niet veel aandacht in de Rwandese media, anders dan af en toe een feitelijk bericht in de regeringsgezinde New Times. Agence France Presse en Amnesty International zijn aanwezig bij alle zittingen en maken bijna verbatim verslagen. Ze lijken nauw samen te werken met de verdedigers, omdat advocaat Iain Edwards regelmatig naar ze toe loopt om te checken of ze correct verslag doen. Ook een of meerdere leden van het UDF-secretariaat zijn altijd aanwezig, wat leidt tot bulletins die vanzelfsprekend zeer gekleurd zijn: rechters en aanklagers wordt verweten onder een hoedje te spelen en incidenten zoals het fouilleren van de verdediging (en niet de aanklagers) worden breed uitgemeten. Deze bulletins vinden hun weg onversneden naar de blogs van free lance journaliste Anneke Verbraeken, 'Uit Buitenpost de Wereld', die samen met advocaat Hofdijk aan de Nederlandse kant opereert. Dat leidde vorige week tot hogergenoemd artikel in Vrij Nederland, 'Een Hutu, dus uit op genocide?', 11

11

Berichtgegevens

Aan : DAF; DGIS; PLV-DGIS; PLV-DGPZ; DJZ; DJZ-IR; drnh; COM; BPZ; 10.2 e
Opsteller : makken.ia 10.2 e ict-dist-mindef; ict-dist-minjus
Kenmerk : KIG027/2011
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : BZ-Vertrouwelijk
Categorie : Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

From: kig-cdp@minbuza.nl
 To: daf@minbuza.nl; dols@minbuza.nl; olv-dols@minbuza.nl; dpoz@minbuza.nl; olv-dpoz@minbuza.nl; diz@minbuza.nl; dmh@minbuza.nl; com@minbuza.nl; bpoz@minbuza.nl; 10 2 e
 Subject: Rwanda - 10 2 trial: from procedure to content
 Date: maandag 24 oktober 2011 16:08:08

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

24 oktober 2011

Ministerie van Buitenlandse Zaken
 Brievenbus

BZ-Vertrouwelijk

Rwanda - 10 2 e trial: from procedure to content

Van : KIG-CDP
 Verzonden op : 24 oktober 2011 16:08
 Land/regio : Rwanda

Samenvatting

The defense team of 10 2 e submitted a list of technicalities aimed at proving the court to be incompetent to rule on the five counts of the indictment. The judge of the High Court ruled on 15 October, that the Court is competent to rule on all counts. This has angered the Defense and 10 2 e party, the UDF, published a bulletin denouncing the trial as being unfair and the judge being biased. 11

Commentaar

11

Bericht

On 26 September 2011, the 10 2 e defense team submitted their case on the principle of non-retroactivity of criminal law and on the territorial jurisdiction of the High Court. The submission states that the court does not have jurisdiction to try the accused on the five charges of the indictment. These are:

- ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ Acts related to the genocide ideology, done prior to the publication of Law no 18/2008 of 23 July 2008 published in the Official Gazette on 15 October 2008;
- ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ Acts related to complicity to terrorism done prior to the publication of Law no 45/2008 of September 2008, published in the Official Gazette on 6 April 2009;
- ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ Acts related to discrimination or sectarianism done outside the territory of Rwanda;
- ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ Willingly disseminating rumors aimed at inciting the public against the ruling power done outside the territory of Rwanda;
- ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ Acts related to recruitment into an armed force done outside the territory of Rwanda.

The Prosecution has reacted by enumerating a number of laws that provide adequate legal ground for maintaining the broad base of the indictments.

The full range of legal provisions that apply to the various indictments, as well as to the Competence of the Court are reflected hereunder:

On the competence of the High court:

◆◆◆◆◆Organic Law no 51 /2008 of 9/9/2008 determining the organization, functioning and jurisdiction of courts: article 89 on National jurisdiction and article 90 on Universal jurisdiction, as well as articles 147 and 182.

◆◆◆◆◆Penal Code no 21/77 of 18 August 1977, articles 9, 10, 13 and 137.

On genocide ideology:

◆◆◆◆◆Law no 33 bis/2003 of September 6, 2003 ?Repressing the crime of genocide, crimes against humanity and war crimes, art. 4.

◆◆◆◆◆Law no 18/2008 of 23 July 2008, articles 2 and 4.

On complicity in terrorist acts:

◆◆◆◆◆Law no 45/2008 of 9 September 2008 on Counter Terrorism, articles 21, 75 and 76.

On Creating/Recruiting Into an Armed force with the aim of waging war:

◆◆◆◆◆Decree Law no 21/77 of 18 August 1977 instituting the Rwandan Penal Code.

On discrimination and sectarianism:

◆◆◆◆◆Law no 47/2001 of 18 December 2001 on prevention, suppression and punishment of the crime of Discrimination and Sectarianism.

On willingly disseminating rumors etc;

◆◆◆◆◆Decree Law no 21/77 of 18 August 1977 instituting◆the Rwandan Penal Code.

On the right to be informed of the nature and cause of charges

◆◆◆◆◆Law nr 13/2004 of 17 May 2004 relating to the Code of criminal Procedure, articles 38 and 45 and 64.

On the issue of retro activity:

◆◆◆◆◆The constitution of June 4, 2003, article 18;

◆◆◆◆◆and all relevant laws that came into force after the relevant specific acts were committed.

All submissions are furthermore related to the Law regarding Civil, Commercial, Labor and Administrative Procedure (2004):◆art 84.

In conclusion:

1. The High Court ruled the submission on its alleged incompetence baseless. It is competent to try the accused on the charges of dissemination of rumors aimed at inciting the public against the existing leadership, the genocide ideology and complicity in terrorist acts on the basis of the Rwandan Penal Code (1977) and the Law repressing the crime of genocide (2003).

2. On the point of the principle of non-retroactivity of criminal law, the objection by the defense was related to the fact that the notification by the prosecution refers to the laws of 2008 (on genocide ideology and terrorism) in particular, whereas the arguments used to certify the crime happened before 2008. The prosecution subsequently reacted by using the 1977 penal code sanctioning the specific charges. The judge nullified the objection, although the applicable law in this case was raised only after the defense presented its submissions.

3. A verbal objection by the defense relates to the supposed inadequate notification of charges and related legal provisions to the accused by the prosecution. ◆This objection is based on law n◆ 13/2004 of 17 May 2004, Code of Criminal Procedure, stating that *When the accused appears, a public prosecutor starts by verifying his or her particulars, informing him or her each of the charges against him or her and the provisions of law These are recorded into the statement?*. Although this was partly acknowledged by the prosecution, the objection was nevertheless deemed insufficiently substantiated by the ruling judge.

◆

◆

Berichtgegevens

Aan : DAF; DGIS; PLV-DGIS; DGPZ; PLV-DGPZ; DJZ; dmh; COM; BPZ; 10 2 e
Opsteller : makken.ia
Kenmerk : KIG032/2011
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : BZ-Vertrouwelijk
Categorie : Verslag/Info

aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

53

From: kig@minbuza.nl
To: daf@minbuza.nl; dois@minbuza.nl; nly-dois@minbuza.nl; nly-doz@minbuza.nl; dmh-mr@minbuza.nl; dcm-at@minbuza.nl; djo@minbuza.nl; lm.cuelenere@minbuza.nl; doz@minbuza.nl; 10 2 e : 10 2 e
Subject: Rwanda - Mensenrechten - Update mensenrechten ngo's
Date: vrijdag 6 april 2012 09:27:49

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

6 april 2012

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Brievenbus

BZ-Vertrouwelijk

Rwanda - Mensenrechten - Update mensenrechten ngo's

Van : KIG
Verzonden op : 6 april 2012 09:27
Land/regio : Rwanda
Thema : Mensenrechten

Samenvatting

In het goedkeuringsmemorandum Jaarverslag 2011 verzoekt u om meer informatie over de *civil society* en mensenrechtenverdedigers in Rwanda. Ook vraagt u om de stand van zaken wat betreft het *Human Rights Defenders Focal Point*.

- ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Rwandese mensenrechten ngo's zijn nog zwak;
- ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Rechtshulp en rechtsbijstand wel effectief;
- ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Relatie mensenrechten ngo's - diplomatieke gemeenschap voor verbetering vatbaar;
- ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Positieve ontwikkeling bij *Human Rights Defenders Focal Point*;
- ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ *Call for proposals* Mensenrechtenfonds waarschijnlijk in juni 2012.

Commentaar

10 2 a

10 2 a

Bericht

1. Rwanda bevindt zich door het genocide-verleden en door haar situering in een instabiele regio in een bijzondere positie. Het beleid van de regering is gericht op stabilisatie, verzoening en vooruitgang. Burger- en politieke rechten zijn het meest zichtbare slachtoffer van dit beleid. De regering duldt weinig tegenspraak, genocide wetgeving biedt gerechtelijke macht veel ruimte voor eigen interpretatie hetgeen in de praktijk tot hoge straffen kan leiden voor misdrijven als genocide-ontkenning, het ondermijnen van de staat of het beledigen van de president. Intimidatie van critici komt voor, zowel direct als indirect. Dit, in combinatie met een conflict vermijdende cultuur in Rwanda met veel ontzag voor autoriteiten, maakt Rwandese ngo's minder vocaal en effectief dan ngo's in buurlanden.
2. Maar dit is niet het hele verhaal: ngo's zijn in voorkomende gevallen slecht georganiseerd en nauwelijks actief. Een enkele ngo legt momenteel de laatste hand aan het jaarverslag 2009, de meeste websites zijn al jaren niet geüpdatet, slechts door een enkele ngo wordt af en toe een persbericht of andere noodkreet verspreid, participatie in het *Human Rights Defenders Focal Point* (HRDFP), dat bedoeld is om een band met mensenrechten ngo's op te bouwen, is zeker niet vanzelfsprekend voor de meeste ngo's.
3. Een terugkerend probleem is voorts de verificatie van de authenticiteit van vermeende *high profile* mensenrechtenschendingen: het komt voor dat mensenrechtenactivisten en journalisten worden opgepakt, mishandeld of vermoord. Het is echter vaak niet duidelijk of dit om HR inhoudelijke redenen gebeurt. Er zijn veel gevallen bekend van mensenrechtenverdedigers of journalisten die zich schuldig hebben gemaakt aan verduistering, oplichting, verkrachting of anderszins om zich vervolgens te manifesteren als slachtoffer van een mensenrechten schendende overheid teneinde aanspraak te maken op de hulp van de internationale

gemeenschap.

4. In gesprekken met klassieke mensenrechten ngo's als LDGL 10 2 g) en LIPRODHOR wordt vaak naar een repressief klimaat verwezen als oorzaak van de beperkte effectiviteit van hun organisaties, met een overheid die hen het werken onmogelijk maakt. Hun beste mensen worden gevangen genomen, vluchten naar het buitenland of krijgen een mooie baan bij de overheid aangeboden.

5. Het ontbreekt mensenrechtenverdedigers echter veelal aan een door feiten ondersteund verhaal of een doelgerichte strategie. Ngo's noemen steeds dezelfde, soms gedateerde, voorbeelden van *high profile* mensenrechtenschendingen om aan te tonen dat het met de HR situatie in Rwanda zorgwekkend gesteld is. Ook in vertrouwelijke gesprekken met diplomaten slagen zij er niet in te komen tot een analyse van de problemen op het gebied van mensenrechten in Rwanda.

Rechtsbijstand

6. Een positieve uitzondering wordt gevormd door de vele ngo's die zich inzetten voor rechtsbijstand. Hun werk gaat verder dan het bijstaan van personen met beperkte toegang tot rechtshulp. Het behelst ook het wijzen van burgers op hun rechten, het aanspreken van autoriteiten op het niet naleven van eigen wetten, het aanleveren van baseline informatie waarmee beleid kan worden aangescherpt en het creëren van jurisprudentie. Rechtsbijstand beschermt burgers tegen willekeur op elk denkbaar terrein - van onrechtmatige detentie tot geschillenbeslechting bij een conflict over grondrechten - en raakt daarmee de kern van menig mensenrecht.

7. De vele ngo's die op het gebied van rechtsbijstand actief zijn geven aan dat de autoriteiten open staan voor kritiek op dit punt, en stellen dat er in Rwanda wel degelijk ruimte bestaat om iets betekenisvol te doen, zolang je de autoriteiten bij je activiteiten betreft. Deze ambassade steunt sinds 2007 het *Legal Aid Forum* (LAF), een Rwandese ngo die de activiteiten van 34 rechtsbijstand organisaties ondersteunt en adviseert. Dit project geldt als zeer succesvol. LAF heeft een positie verworven als constructieve maar kritische partner van de overheid.

Contact met internationale gemeenschap

8. Het contact tussen Rwandese mensenrechten ngo's en de internationale gemeenschap in Kigali is voor verbetering vatbaar. Aan beide kanten leeft de vraag wat je aan de ander hebt. Rwandese ngo's zien de diplomatieke gemeenschap eerst en vooral als mogelijke geldschieter van hun organisatie, maar spannen zich verder niet in om een duurzame relatie op te bouwen die hen helpt bij hun werkzaamheden en die bij eventuele toekomstige problemen van pas zou kunnen komen. Bij veel Rwandese mensenrechten ngo's leeft het beeld dat van de internationale gemeenschap geen steun verwacht hoeft te worden indien zij zich met problemen geconfronteerd zien.

10 2 a

10. Aan diplomatieke zijde leeft de frustratie dat Rwandese mensenrechten ngo's er veelal niet in slagen met een helder en *to the point* verhaal te komen, maar blijven hangen in een algemene klacht over een regering die repressief zou zijn zonder dit met concrete en recente incidenten te onderbouwen. 10 2 a

10 2 a

10 2 a

Mensenrechtenfonds

13. Op een enkele uitzondering na is de absorptiecapaciteit van mensenrechten ngo's beperkt. Een les die deze ambassade in het verleden heeft getrokken, is dat er in Rwanda geen enkele mensenrechten ngo is die een groot budget verantwoord kan wegzetten. Veel mensenrechten ngo's zijn bovendien afhankelijk van de kwaliteiten en het netwerk van één of enkele personen, waardoor de continuïteit van de organisatie niet gewaarborgd is.

14. Veel mensenrechten ngo's bevinden zich in een geïsoleerde positie, van waaruit zij niet effectief kunnen opereren. Het versterken van capaciteit lijkt dan ook een eerste noodzakelijkheid. Op dit gebied zijn al veel projecten geïnitieerd. Een greep uit het recente aanbod: 10 2 a

15. In het MASP 2012-2015 van EKN is 600.000 euro gereserveerd voor het Mensenrechtenfonds, te besteden in drie jaar. 11

Op basis hiervan en in overleg met de donor deelnemers van het HRDIP kan vervolgens gekeken worden op welke wijze het Mensenrechtenfonds het meest zinvol kan worden aangewend. Dit zal op zijn vroegst in juni 2012 zijn.

Berichtgegevens

Aan : DAF; DGIS; PLV-DGIS; PLV-DGPZ; dmh-mr; dcm-at; DJZ; Im.cuelenaere; DGPZ;
Opsteller : 10 2 e [REDACTED]
Afgestemd : 10 2 e [REDACTED]
Kenmerk : Cdp; Plv-Cdp
Type : KIG-013/2012
Prioriteit : Beleids
Rubricering : Routine
Categorie : BZ-Vertrouwelijk
Referte : Verslag/Info
Referte : Goedkeuringsmemorandum Jaarverslag 2011

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

54

From: kig-cdp@minbuza.nl
To: daf@minbuza.nl; dols@minbuza.nl; plv-dopz@minbuza.nl; plv-dols@minbuza.nl; dz@minbuza.nl; dz-ir@minbuza.nl; dmh@minbuza.nl; **10 2 e** com@minbuza.nl; kt-dist-**10 2 e** com@minbuza.nl; **10 2 e** com@minbuza.nl; **10 2 e** com@minbuza.nl
Subject: Rwanda - **10 2 e** haakt af in haar proces
Date: vrijdag 20 april 2012 15:39:21

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

20 april 2012

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Buitenlandse Zaken

BZ-Vertrouwelijk

Rwanda - **10 2 e** haakt af in haar proces

Van : KIG-CDP
Verzonden op : 20 april 2012 15:39
Land/regio : Rwanda

Samenvatting

10 2 e heeft besloten er verder het zwijgen toe te doen in haar proces.

- Directe aanleiding is de weigering van de rechter om de verdediging toe te staan een informant, in de rol van getuige ♦ de charge, te ondervragen.
- De informant zegt te zijn geïntimideerd en maakt bezwaar tegen het feit dat zijn cel is doorzocht; hij heeft echter gewoon zijn **10 2 e** ontlastende verklaring kunnen afleggen.
- De rechter lijkt haar greep op het proces af en toe te verliezen: het duurt lang, men krijgt veel ruimte, ook informanten waarvan onduidelijk is of hun verklaringen relevant zijn voor het Hof, en ze verliest regelmatig haar geduld met de verdediging.
- Nu **1** heeft besloten te zwijgen, en haar advocaten ook, zou het proces wel eens snel kunnen zijn afgelopen.
- Het is wenselijk ♦ om pas ♦ na het vonnis tot een oordeel over het proces te komen, aangezien nu niet valt aan te geven wat de rechter uiteindelijk in haar vonnis zal meenemen.

Commentaar

11

- Het proces wordt voortgezet zonder verdediging. De verwachting is dat het proces mede hierdoor snel afgelopen zou kunnen zijn.

11

- Het is niet het juiste moment om nu een oordeel te vellen over de procesgang. In haar interventies vraagt de rechter zich regelmatig af wat sommige verklaringen toevoegen aan het proces. Uiteindelijk zullen het vonnis en de onderbouwing daarvan tonen wat de rechter uiteindelijk heeft gedestilleerd uit de bewijsvoering door de partijen.

11

- De verdediging heeft overigens al aangegeven dat er in ieder geval beroep wordt aangetekend tegen het vonnis.

Bericht

10 2 e besluit verder te zwijgen

1. Het proces tegen **10 2 e** kreeg deze week een onverwachte wending toen **1** op 16 april in de rechtbank verkondigde alle vertrouwen in de eerlijkheid van haar proces verloren te hebben. Zij vroeg haar advocaten haar verdediging neer te leggen en kondigde aan zelf niet meer te spreken tijdens het verdere proces.
2. Aanleiding voor haar besluit was de weigering van de rechter om **10 2 e** een informant die was aangedragen door **10** verdediging, door de verdediging te laten ondervragen. **10 2 e** was eerder wel door de aanklager ondervraagd. Hij is een informant, en geen getuige, vanwege het feit dat hij een

levenslange gevangenisstraf uitzit wegens participatie in de genocide van 1994. De Grondwet verbiedt veroordeelde gevangenen als getuige op te treden.

3. **10 2 e** had tijdens een eerdere zitting een verklaring afgelegd die de geloofwaardigheid van belangrijkste mede-verdachte/getuige **10 2 e** in twijfel trok; hij stelde tevens dat **1** niets met terrorisme te maken zou hebben gehad.

4. De aanklager vermoedde dat **10 2 e** was gecoacht en hulp had gekregen bij het formuleren van zijn verklaring. Hierop verzocht de aanklager de directeur van de gevangenis waar **10 2 e** zijn straf uitzit om diens cel te doorzoeken. Daar troffen zij een handgeschreven, niet-gedateerde notitie aan waarin zijn verklaring stond geformuleerd. De gevangenisautoriteiten hebben dit document in beslag genomen en overhandigd aan de aanklager. **10 2 e** is vervolgens ondervraagd over de herkomst van dit document, waarop deze verklaarde het een dag voor het proces zelf geschreven te hebben.

5. **10 2 e** maakte in de rechtszaal bezwaar tegen deze in beslagname van zijn aantekeningen en noemde de ondervraging 'intimiderend'. De verdediging ging een stapje verder en suggereerde dat **10 2 e** wellicht was gemarteld, wat verdere getuigen \diamond \diamond charge zou kunnen afschrikken.

Opmerkingen bij dit incident

6. Eerder in het proces kwam ook al de dubbelrol van verdachte/getuige aan de orde. Volgens de grondwet is het niet mogelijk om een medeverdachte, die bovendien al heeft bekend, te laten optreden als getuige tegen een medeverdachte. De rechter heeft toen een kruisverhoor toch toegestaan, zij het niet rechtstreeks maar via vragen die eerst door verdediging en aanklager aan de rechter werden voorgelegd. Toen dit uit de hand liep heeft de rechter er een einde aan gemaakt en men is er in het proces verder niet op terug gekomen.

7. **11**

8. **11**

9. Wat betreft de belastende verklaring van **10 2 e** geldt dat het zijn woord is tegen dat van de aanklager. **11** Hij is samen met **10 2** gearresteerd en stelt dat hij, anders dan **10** geweigerd heeft om belastende verklaringen tegen **1** af te leggen. Daarmee impliceert hij dat **10** voorgekookte verklaringen in het proces heeft afgelegd in ruil voor strafvermindering. Het is aan de aanklager om deze suggestie, die niet voor de eerste keer over het voetlicht komt, op overtuigende wijze te ontkrachten.

10. Toen het proces voor de zoveelste keer ontaardde in beschuldigingen en politieke verklaringen van de kant van de verdediging, verloor ook de rechter weer haar geduld. Dat komt haar steevast op kritiek van de waarnemers te staan; **11** Haar wordt verweten dat ze het proces niet strak genoeg leidt.

11. **10 2 g**

12. **10 2 e** de ICTR-verdachte die op het punt stond om overgedragen te worden aan Rwanda, heeft getracht de commotie rond **10** zwijgen aan te wenden voor een uitstel van zijn vertrek naar Rwanda. In een zgn. 'urgent appeal' heeft de ICTR hiervoor echter geen aanleiding gevonden; ze stelde dat zijn proces in Rwanda door internationale deskundigen zal worden gemonitord en indien nodig kan het besluit tot overdracht worden teruggedraaid. **10 2 e** is inmiddels in Rwanda gearriveerd.

Eindoordeel vellen na uitspraak

13. Het proces kent af en toe heftige episodes wat aanleiding geeft tot veel commentaar en uitvergroting door de verdediging en de partij van **1**. Een goede duiding van de merites van dit proces zal echter pas mogelijk zijn nadat het vonnis is uitgesproken, omdat pas dan duidelijk zal zijn hoe de rechter de verschillende feiten die beide partijen hebben aangevoerd zal laten meewegen in haar eindoordeel.

Berichtgegevens

Aan : DAF, DGIS; PLV-DGPZ; PLV-DGIS; DJZ; DJZ-IR; dmh; **10 2 e**
Opsteller : **10 2 e**, Frans makken
Kenmerk : KIG/012/2012
Type : Beleids
Prioriteit : Immediate
Rubricering : BZ-Vertrouwelijk
Categorie : Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

55

From: kig@minbuza.nl
To: daf@minbuza.nl; dais@minbuza.nl; plv-dais@minbuza.nl; plv-dapz@minbuza.nl; dz@minbuza.nl; dmh@minbuza.nl; com@minbuza.nl; jct-dist-jct-dist-com@minbuza.nl
Subject: Rwanda - Levenslang geëist tegen **10.2 e**
Date: woensdag 25 april 2012 15:17:47

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

25 april 2012

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Berichtenverkeer

BZ-Vertrouwelijk

Rwanda - Levenslang geëist tegen **10.2 e**

Van : KIG
Verzonden op : 25 april 2012 15:17
Land/regio : Rwanda

Samenvatting

- Openbaar Ministerie eiste vandaag levenslang tegen **10.2 e**
- De rechter doet op 29 juni uitspraak
- Pas na het vonnis kan een kwalitatief oordeel over deze rechtszaak worden gegeven
- Advocaat Edwards heeft reeds aangekondigd dat **10.2 e** in hoger beroep zal gaan.

Commentaar

Zoals verwacht eiste het OM levenslang tegen **10.2 e**

Van belang bij de vorming van een afgewogen oordeel over dit proces is de onderbouwing van het vonnis.

De verdediging heeft reeds aangekondigd in Hoger Beroep te gaan, ongeacht de inhoud van het vonnis. Het ziet er daarmee niet naar uit dat dit proces spoedig zal zijn afgelopen.

Bericht

Hedenmiddag beëindigde de openbaar aanklager zijn slotpleidooi in de zaak tegen **10.2 e** en vier medeverdachten.

1 was niet in de rechtszaal aanwezig toen het OM de strafeis voorlas, aangezien zij haar proces sinds 16 april boycot. Ook haar verdediging was niet in de rechtszaal aanwezig.

Het OM verklaarde **1** schuldig op alle aanklachten:

- Genocide ideologie: 25 jaar cel + 1.000.000 RWF boete (op basis van artikel 4 van Wet 18/2008 inzake Genocide Ideologie);
- Terroristische samenzwering: 35 jaar cel (op basis van artikel 75 van de Anti-terrorisme Wet);
- Divisionisme: 2 jaar cel + 300.000 RWF boete (op basis van artikel 45 van Wet 47/2001 inzake Discriminatie, Sectarisme en Divisionisme);
- Oprichten van een gewapende groepering: 10 jaar cel + 100.000 RWF boete (op basis van artikel 160 van de Penal Code);
- Oprichten van een gewapende groepering met het doel Rwanda aan te vallen door middel van oorlogshandelingen en terrorisme: Levenslang (op basis van artikel 21, 22, 24 en 164 van de Penal Code).

Volgens de Rwandese wetgeving dient de rechter binnen 30 dagen met een uitspraak te komen. De rechter betoogde echter dat dit een buitengewoon complexe zaak betrof, welke met een looptijd van ruim 7 maanden ook ongekend omvangrijk was. De rechtbank stelde hierdoor meer tijd nodig te hebben om tot een afgewogen oordeel te komen en kondigde aan op 29 juni (11:00 uur) met een vonnis te komen.

Advocaat Iain Edward verklaarde vanuit Londen dat **10** het uiteindelijke vonnis zal aanvechten bij de Supreme Court.

Drie van de vier medeverdachten, die wel aanwezig waren, hoorden elk 10 jaar cel tegen zich eisen. Tegen de vierde medeverdachte, **10.2 e** werd 20 jaar geëist. Zij boden nogmaals hun excuses aan voor de door hen begane misdaden en vroegen om vergiffenis.

Het publiek bestond uit slechts 25 belangstellenden. Behalve deze ambassade waren een medewerker van Amnesty International en een journalist van persbureau Agence France Presse aanwezig. ♦

Berichtgegevens

Aan : DAF; DGIS; PLV-DGIS; PLV-DGPZ; DJZ; dmh; 10 2 e
Opsteller : 10 2 e
Afgestemd : CdP
Kenmerk : KIG-016/2012
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : BZ-Vertrouwelijk
Categorie : Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

From: kig-cdp@minbuza.nl
To: kam@minbuza.nl; kss@minbuza.nl; plv-dois@minbuza.nl; bre@minbuza.nl; dij@minbuza.nl; dorz@minbuza.nl; lue@minbuza.nl; DMH@minbuza.nl; nvy@minbuza.nl; plv-dorz@minbuza.nl; lon-pa@minbuza.nl; BRU@minbuza.nl; daf@minbuza.nl; de@minbuza.nl; dois@minbuza.nl; BPZ@minbuza.nl; was-pa@minbuza.nl
Subject: Rwanda - EU - Mensenrechten - Lichte straf voor
Date: donderdag 1 november 2012 10:50:09

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

1 november 2012

BZ-Vertrouwelijk

Rwanda - EU - Mensenrechten - Lichte straf voor

Van : KIG-CDP
Verzonden op : 1 november 2012 10:50
Land/regio : Rwanda
Forum : EU
Thema : Mensenrechten

Samenvatting

- Verrassend lage straf voor 10 2 e
- 10 2 a
- Proces kende wel tekortkomingen
- Goede beoordeling proces pas mogelijk na lezen Engelse tekst vonnis
- Mensenrechtensituatie blijft door NL op de agenda gezet worden
- 10 2 a

Commentaar

Bericht

1. Op 30 oktober is **102 e** met asielstatus in Nederland, door de rechtbank te Kigali veroordeeld tot 8 jaar gevangenisstraf. De aanklager had levenslang geëist.
2. Ze is veroordeeld voor **7** samenzwering met het oog op het aanval van de Staat door terrorisme? en voor ontkenning van de genocide. Beide vergripen zijn strafbaar op grond van Rwandese recht. Ze heeft een lichtere straf gekregen dan juridisch mogelijk was, omdat de terroristische activiteiten nog in de planfase zaten, en omdat ze voor de eerste keer een strafbaar feit pleegde. Andere feiten uit de tenlastelegging zoals het vormen van een militaire groepering, ophitsing en divisionisme werden niet bewezen geacht. De terrorisme veroordeling is deels tot stand gekomen op grond van in Nederland verkregen bewijs. Haar medeverdachten krijgen straffen tussen de 4 jaar en 6 maanden en 2 jaar en zes maanden. Door hun tijd in voorarrest en door de strafvermindering van een van hen, kunnen zij thans vrijuit gaan.
3. **102 e** zit reeds bijna 2 jaar in voorarrest, deze tijd wordt van de termijn afgehaald. Ook

heeft ze de mogelijkheid om vanaf nu vervroegde vrijlating aan te vragen. Ook is het mogelijk dat een door haar ingediend gratieverzoek alsnog behandeld wordt. Het is nog onduidelijk of 10 2 e in beroep gaat. Haar advocaat, die totaal verbijsterd leek door de lichte straf, zei vlak na de zitting van wel, maar volgens haar partij is dat onjuist. Ook heeft het OM nog geen beslissing genomen om in beroep te gaan. De termijn die hiervoor staat is 15 dagen.

10 2 e was, zoals gebruikelijk, niet aanwezig op de zitting. Ze had ook haar Britse advocaat geïnstrueerd niet aanwezig te zijn, omdat zij vindt dat ze geen eerlijke rechtsgang krijgt. Haar advocaat was desondanks wel aanwezig, maar niet in zijn functie van advocaat.

5. 11, 10 2 a

Berichtgegevens

Aan : KAM; KSS; PLV-DGIS; BRE; DJZ; DGPZ; LUA; DMM; NYV; PLV-DGPZ; LON-PA; BRU; DAF; DIE; DGIS; BPZ; WAS-PA

Opsteller : Cuelenaere, LM

Afgestemd : HOS, AS1JUR

Kenmerk : KIG-060/2012

Type : Beleids

Prioriteit : Routine

Rubricering : BZ-Vertrouwelijk

Categorie : Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

From: kig@minbuza.nl
 To: daf@minbuza.nl; dopz@minbuza.nl; dois@minbuza.nl; pty-dopz@minbuza.nl; pty-dois@minbuza.nl; dz@minbuza.nl; DMM@minbuza.nl; kss@minbuza.nl; dyb@minbuza.nl; DSH@minbuza.nl; kam@minbuza.nl; bui@minbuza.nl; nvy-pa@minbuza.nl; was-pa@minbuza.nl; lon@minbuza.nl; par-pa@minbuza.nl; bre@minbuza.nl; dko@minbuza.nl
 Subject: Rwanda - ICC - Mensenrechten - 10 2 e op 11 ambassade in Kigali - transfer naar ICC in voorbereiding
 Date: woensdag 20 maart 2013 16:41:14

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

20 maart 2013

Ministerie van Buitenlandse Zaken
 Berichtenverkeer

BZ-Vertrouwelijk

Rwanda - ICC - Mensenrechten - 10 2 e op 10 2 a
 ambassade in Kigali - transfer naar ICC in voorbereiding

Van : KIG
 Verzonden op : 20 maart 2013 16:41
 Land/regio : Rwanda
 Forum : ICC
 Thema : Mensenrechten

Samenvatting

- Op 18 maart meldde de door het ICC gezochte rebellenleider 10 2 e zich bij de 10 2 a ambassade in Kigali, waar hij verzocht om uitgeleverd te worden aan het International Criminal Court.
- 11 noch Rwanda erkennen het ICC, maar spannen zich in om 10 2 e zo snel mogelijk naar Den Haag te krijgen. Nederlandse ambassade nauw bij deze transfer betrokken. 10 2 a
- Veel speculaties over motieven 10 2 e om zich aan te geven. 11

Commentaar

11, 10 2 a

Bericht

- Samenzweringstheorieën zijn populair in de regio en de beslissing van 10 2 e om zich aan te geven is een dankbaar onderwerp voor speculatie. Enkele feiten op een rij:
- Maandagochtend 18 maart meldde de door het ICC gezochte rebellenleider 10 2 e zich bij de 10 2 a ambassade in Kigali, waar hij volgens de 10 2 a ambassadeur door een taxi naartoe gereden was. Hij kwam alleen en verzocht om uitlevering aan het International Criminal Court in Den Haag.

3. Vanaf het moment dat 10 2 e zich meldde bij de 10 2 a ambassade in Kigali, hebben de 1 zich actief ingespannen om 10 2 a zo snel mogelijk naar Den Haag te krijgen. 10 2 a

4. Ook Rwanda stelt zich vanaf het begin proactief en constructief op en is bereid alle medewerking te verlenen om 10 2 e naar Den Haag te laten vertrekken. Aanvankelijke stilte van Rwandese zijde, waardoor onduidelijk was of Rwanda mee zou werken. Dit kwam wellicht omdat president Kagame deze week op staatsbezoek in Mexico is, en de minister van Buitenlandse Zaken niet zonder afstemming met Kagame een groen licht kon geven. Inmiddels is duidelijk dat Rwanda de transfer geen strobreed in de weg zal leggen en waar mogelijk zal faciliteren. Rwanda heeft aangegeven niet te willen dat ICC vertegenwoordigers met Rwandese autoriteiten spreken, omdat het land formeel geen relatie met het ICC heeft. Aan deze wens kan eenvoudig gehoor worden gegeven. Communicatie tussen ICC en Rwandese autoriteiten verloopt via de Nederlandse en de 10 2 a ambassade hts.

5. 10 2 e verblijft op de 10 2 a ambassade, waar hij wordt bewaakt/beveiligd door enkele mannen. Er is geen sprake van, zoals *radio trottoir* ook wel suggereert, dat 10 2 e wordt overgeplaatst naar de Nederlandse ambassade. Aangezien Rwanda en de 1 beide het ICC statuut niet hebben ondertekend, kan Nederland wel een rol spelen bij de verplaatsing van 10 2 e van de 10 2 e ambassade naar het vliegveld, alwaar hij zal worden overgedragen aan functionarissen van het ICC. Hierover vindt thans overleg plaats tussen de 10 2 , 10 2 a en Nederland. 10 2 a diplomaten spreken geregeld met 10 2 e 10 2 a

6. Ook veel speculatie over de vraag waarom 10 2 e zich heeft overgegeven. 11, 10 2 a

7. Het bericht dat 10 2 e zichzelf had aangegeven bij de 10 2 a ambassade in Kigali was nog maar een paar uur oud of sommigen wezen er al op dat dit bewees dat Rwanda M23 steunde. Immers, zonder hulp van Rwanda had 10 2 e nooit ongezien naar Kigali kunnen komen. Dagblad The New Times - spreekbuis van de regering ? wees er juist op dat dit aantoonde dat Rwanda M23 niet steunt: het was eenvoudig voor Rwanda geweest om 10 2 e ergens op te vangen en van het politieke toneel te doen verdwijnen, zoals eerder met rebellenleider Laurent Nkunda is gebeurd. 10 2 e kon niet bij zijn voormalige Rwandese vrienden aankloppen voor bescherming en zag daarom geen andere optie dan zich aan te geven bij de 10 2 a ambassade. 11

Berichtgegevens

Aan : DAF; DGPZ; DGIS; PLV-DGPZ; PLV-DGIS; DJZ; DMM; KSS; DVB; DSH; KAM; BUJ; NYV-PA; WAS-PA; LON; PAR-PA; BRE; dkp
Opsteller : 10 2 e
Afgestemd : CdP
Kenmerk : KIG-010/2013
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : BZ-Vertrouwelijk
Categorie : Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

From: kig@minbuza.nl
 To: daf@minbuza.nl; ddpz@minbuza.nl; dois@minbuza.nl; plv-dois@minbuza.nl; plv-ddpz@minbuza.nl; dzo@minbuza.nl; dko@minbuza.nl; DMM@minbuza.nl; kss@minbuza.nl; dyb@minbuza.nl; DSH@minbuza.nl; kam@minbuza.nl; bui@minbuza.nl; nvy-pa@minbuza.nl; was-pa@minbuza.nl; lon-pa@minbuza.nl; par-pa@minbuza.nl; bre@minbuza.nl
 Subject: Rwanda - ICC - Mensenrechten - Achter de schermen bij transfer **10 2 e** naar Den Haag
 Date: dinsdag 26 maart 2013 16:20:19

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

26 maart 2013

Ministerie van Buitenlandse Zaken
 Berichtenverkeer

BZ-Vertrouwelijk

Rwanda - ICC - Mensenrechten - Achter de schermen bij transfer **10 2 e** naar Den Haag

Van : KIG
 Verzonden op : 26 maart 2013 16:20
 Land/regio : Rwanda
 Forum : ICC
 Thema : Mensenrechten

Samenvatting

- **10 2 e** op 22 maart naar Den Haag overgebracht, thans in ICC hechtenis;
- Nederlandse ambassade in Kigali speelde faciliterende en bemiddelende rol;
- **10 2 a, 11**
- [Redacted]

Commentaar

11
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]
 [Redacted]

Bericht

1. Vrijdag 22 maart heeft **10 2 e** zich in de **10 2 a** ambassade in Kigali overgegeven aan een functionaris van het ICC. Een half uur later zat hij in het vliegtuig richting Den Haag. Hieraan ging een drukke en spannende week vooraf, waarin deze ambassade een rol kon vervullen als facilitator en intermediair.

Wat aan de transfer naar Den Haag vooraf ging

2. Woensdagavond 20 maart arriveerden twee functionarissen van het ICC in Kigali. Een van hen is werkzaam voor de griffie, hij zou **10 2** later formeel in hechtenis nemen, de tweede werkt voor de aanklagers van het ICC. Ze werden door CdP van het vliegveld opgehaald en direct naar de **10 2 a** ambassade gebracht, alwaar een korte ontmoeting met **10 2 a** op het programma stond. Hierbij

werd 10 2 e geïnformeerd over zijn aanstaande transfer naar Den Haag en werden enkele formaliteiten besproken tussen 10 2 e en de griffie van het ICC.

3. De twee daaropvolgende dagen werkten de ICC functionarissen vanuit de Nederlandse ambassade de details van de uitlevering uit. Er vonden meerdere gesprekken met collega's van de 10 2 a ambassade plaats, waarin de overdracht en het vervoer naar het vliegveld tot in het kleinste detail werden voorbereid. De samenwerking was voortreffelijk.

4. De Rwandese autoriteiten hadden al in een vroeg stadium aangegeven alle medewerking te zullen verlenen. 10 2 a

Rwandese autoriteiten hadden aan het begin van de week al erg stellig aangegeven geen direct contact met het ICC te willen hebben.

5. Nadat het gecharterde vliegtuig dat 10 2 e op kwam halen had bijgetankt en startklaar stond op Kigali International Airport, werd 10 2 e in de 10 2 a ambassade formeel in hechtenis genomen door de ICC functionaris. Tot die tijd was 10 2 e een vrij man, die de 10 2 a ambassade ook weer had kunnen verlaten als hij daarom verzocht had. Na het voorlezen van de beschuldigingen en na het tekenen van een verklaring dat 10 2 e zich vrijwillig aan het ICC overgeeft, werd 10 2 e vergezeld door de ambassadeurs van de 10 2 a en NL, naar het vliegveld gereden. De Rwandese autoriteiten reguleerden het verkeer om het transport te bespoedigen.

ICC-penikelen

6. 11, 10 2 a

7. 11, 10 2 a

Samenwerking met Rwanda

8. Minister van Buitenlandse Zaken Louise Mushikiwabo en haar PS Mary Baine hebben zich persoonlijk met de operatie bezig gehouden en verleenden alle medewerking, op alle uren van de dag. 10 2 a

Landingsrechten, directe toegang tot de landingsbaan voor het konvoi dat 10 2 e aan de vliegtuigtrap moest afleveren en bovengenoemde visa voor het ICC werden allemaal geleverd. Ook de 1 oordeelden positief over de samenwerking met Rwanda.

Berichtgegevens

Aan	: DAF; DGPZ; DGIS; PLV-DGIS; PLV-DGPZ; DJZ; dkp; DMM; KSS; DVB; DSH; KAM; BUJ; NYV-PA; WAS-PA; LON-PA; PAR-PA; BRE
Opsteller	: 10 2 e
Afgestemd	: CdP
Kenmerk	: KIG-012/2013
Type	: Beleids
Prioriteit	: Routine
Rubricering	: BZ-Vertrouwelijk
Categorie	: Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

From: kig-cdp@minbuza.nl
To: DAF; daf@minbuza.nl; DMM@minbuza.nl; DSH@minbuza.nl; DSO@minbuza.nl
Subject: Rwanda - Bilateraal - Mensenrechten - Homoseksualiteit in Rwanda: onwennig maar niet illegaal
Date: woensdag 29 mei 2013 11:21:10

63

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie](#).

29 mei 2013

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Berichtinverken

BZ-Vertrouwelijk

Rwanda - Bilateraal - Mensenrechten - Homoseksualiteit in Rwanda: onwennig maar niet illegaal

Van : KIG-CDP
Verzonden op : 29 mei 2013 11:21
Land/regio : Rwanda
Forum : Bilateraal
Thema : Mensenrechten

Samenvatting

- Homoseksualiteit niet strafbaar in Rwanda
- Homoseksualiteit niet breed geaccepteerd
- LGTB beweging aan begin van organisatieproces

Commentaar

Alhoewel homoseksualiteit niet strafbaar is in Rwanda, is er nog wel een wereld te winnen op het gebied van acceptatie. LGTB gemeenschap ziet dat als een uitdaging, er is echter nog niet veel idee over hoe dat aan te pakken. Gemeenschap heeft zich nog nauwelijks georganiseerd en is weinig zichtbaar. Er zijn nog geen verzoeken geweest tot ondersteuning. Ambassade blijft wel nauw contact houden met de LGTB groepen.

Bericht

Op 17 mei, internationale dag tegen Homofobie, Bifobie en Transfobie, werden vertegenwoordigers van de Rwandese gay community uitgenodigd op de residentie. Collega's van 102 a, het 1 en 102 a waren ook aanwezig.

Homoseksualiteit is in Rwanda niets iets dat boven aan de mensenrechtenagenda staat, en dat zegt iets over de mate van tolerantie hier. Het trauma van de genocide van 1994, waarbij mensen werden vermoord omdat ze tot een bepaalde minderheidsgroep behoorden, heeft Rwanda doen inzien hoe gevaarlijk discriminatie is. Dit was het belangrijkste argument om homoseksualiteit niet strafbaar te stellen in Rwanda en het onderwerp naar de privésfeer te verwijzen, waar het natuurlijk ook thuis hoort. Waar homo's het in buurland Uganda steeds zwaarder te verduren krijgen, is het onderwerp in Rwanda dan ook nauwelijks een issue.

Dat betekent niet dat homoseksuelen het makkelijk hebben in Rwanda. Velen houden hun geaardheid verborgen uit angst door de familie verstoten te worden. De gemiddelde Rwandees zal weinig sympathie kunnen opbrengen voor partners van hetzelfde geslacht. De belangrijkste vraag is dan ook op welke wijze maatschappelijke acceptatie van homoseksuelen verbeterd kan worden. Daarover ging het de 17^e, en daarover zal het de komende jaren helaas moeten blijven gaan.

Het bezoek van de groep bij mij thuis begon wat onwennig. Het was de eerste keer dat ze bij een ambassadeur thuis kwamen. Voeg daarbij dat velen geen of slecht Frans of Engels spraken, logisch dat de ? koffie? ongemakkelijk begon. Na de komst van een aantal goed Engels sprekende LGBT'ers, werd het toch nog een geanimeerd gesprek.

Diezelfde avond organiseerde de 102 a ambassadeur in Kigali nog een feestje bij hem thuis, waar naast bont uitgedoste leden van de LGBT-gemeenschap ook twee Rwandese ministers en een aantal hoge ambtenaren acte de presence gaven. Aanvankelijk stonden de Rwandese politici ietwat ongemakkelijk om zich heen te kijken, maar uiteindelijk gingen ze het gesprek aan. Stap 1 op weg naar acceptatie is elkaar te leren kennen door met elkaar praten. Dat begint aan de top. Nu de rest van de Rwandese samenleving nog.

Berichtgegevens

Aan : DAF; DAF; DMM; DSH; DSO
Opsteller : Cuelenaere, Lm
Afgestemd : AS II pol
Kenmerk : KIG 024/2013
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : BZ-Vertrouwelijk
Categorie : Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

From: kig@minbuza.nl
 To: daf@minbuza.nl; diz@minbuza.nl; plv-dois@minbuza.nl; plv-dooz@minbuza.nl; ps@minbuza.nl; RS@minbuza.nl; kss@minbuza.nl; bur@minbuza.nl; kam@minbuza.nl; was-pa@minbuza.nl; DMM@minbuza.nl; bre@minbuza.nl; myv-pa@minbuza.nl
 Subject: Rwanda - Mensenrechten - 10 2 e in Hoger Beroep tot 15 jaar cel veroordeeld
 Date: vrijdag 13 december 2013 16:03:19

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

13 december 2013

Ministerie van Buitenlandse Zaken
 Buitenhofweg 1

Rijks-Intern

Rwanda - Mensenrechten - 10 2 e in Hoger Beroep tot 15 jaar cel veroordeeld

Van : KIG
 Verzonden op : 13 december 2013 16:03
 Land/regio : Rwanda
 Thema : Mensenrechten

Samenvatting

10 2 e is door de Supreme Court in Kigali op 13 december tot 15 jaar cel veroordeeld. Door een lagere rechtbank was zij eerder tot 8 jaar veroordeeld.

Commentaar

De hoge straf kwam is door niemand voorzien. Meeste waarnemers gingen er van uit dat de straf van 10 2 e in Hoger Beroep lager uit zou vallen.

Zonder kennis te hebben kunnen nemen van de motivatie van de uitspraak is het nog te vroeg voor een inhoudelijk oordeel. 11

[Redacted text block]

11 [Redacted text block]

[Redacted text block]

Bericht

- Op 30 oktober 2012 werd 10 2 e door de High Court tot 8 jaar cel veroordeeld, voor 'samenzwering met het oog op het aanval van de Staat door terrorisme' en het trivialisieren van de genocide. Tegen deze uitspraak gingen zowel 10 2 e als het Openbaar Ministerie in Beroep bij de Supreme Court.
- Uitspraak in dit Hoger Beroep was vandaag, 13 december 2013. Het beroep van 10 2 e werd op alle punten afgewezen, het Openbaar Ministerie had 25 jaar geest, en zag de straf uiteindelijk verhoogd worden tot 15 jaar.
- ♦ Voor de twee aanklachten waarvan ze al eerder was beschuldigd gingen de straffen omhoog: voor samenzwering kreeg ze 15 jaar en voor het ontkennen van de genocide kreeg ze 9 jaar cel. ♦ Met name de aanklacht van samenzwering werd in het Hoger Beroep verzwaaard.
- De Supreme Court verklaarde 10 2 e schuldig op nog een derde aanklacht: het 'verspreiden van geruchten die beogen het publiek op te zetten tegen de autoriteiten', waar ze door de lagere rechtbank van was vrijgesproken.
- Ambassade probeert zo snel mogelijk een Engelse vertaling van de uitspraak (dat in het Kinyarwanda is gesteld) te bemachtigen. Op basis daarvan zal een gewogen oordeel van het proces gevormd worden.
- CdP en ASII waren tijdens de uitspraak in de rechtszaal aanwezig. In en rond de rechtbank was het de hele dag rustig.

Berichtgegevens

Aan : DAF; DJZ; PLV-DGIS; PLV-DGPZ; PS; RS; KSS; BUJ; KAM; WAS-PA; DMM; BRE; NYV-PA
Opsteller : 102 e
Afgestemd : CdP
Kenmerk : KIG-050/2013
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : Rijks-Intern
Categorie : Verslag/Info
Referte : KIG-048/2013

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

From: kig@minbuza.nl
To: daf@minbuza.nl; RS@minbuza.nl; ps@minbuza.nl; plv-dois@minbuza.nl; plv-dopz@minbuza.nl; DMM@minbuza.nl; DSO@minbuza.nl; lon-pa@minbuza.nl; par-pa@minbuza.nl; was-pa@minbuza.nl; kss@minbuza.nl; bul@minbuza.nl; pre@minbuza.nl; kam@minbuza.nl; bre@minbuza.nl; my-pa@minbuza.nl; dub@minbuza.nl; stv-min-def@minbuza.nl; SBV-MIN-VENJ@minbuza.nl; DSH-SB@minbuza.nl
Subject: Rwanda - Mensenrechten - Onrust binnen internationale gemeenschap over politieke moord
Date: dinsdag 21 januari 2014 13:43:18

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

21 januari 2014

BZ-Vertrouwelijk

Rwanda - Mensenrechten - Onrust binnen internationale gemeenschap over politieke moord

Van : KIG
Verzonden op : 21 januari 2014 13:43
Land/regio : Rwanda
Thema : Mensenrechten

Samenvatting

- Patrick Karegeya, voormalig hoofd van de Rwandese militaire inlichtingendienst en oprichter van oppositiebeweging RNC, vermoord in Zuid-Afrika
- Verdenking dat Rwanda achter de moord zit en de wijze waarop Rwandese regering reageert op de moord (er zijn nu eenmaal ?gevolgen? voor personen die Rwanda ?verraden?) zorgen voor onrust onder dissidenten en binnen internationale gemeenschap
- Een en ander kan gevolgen hebben voor hulprelaties en samenwerking op gebied van uitlevering genocidairs

Commentaar

10 2 a. 11

Bericht

1. Op 31 december 2013 werd Patrick Karegeya, voormalig hoofd van de Rwandese militaire inlichtingendienst, gewurgd in een hotelkamer in Johannesburg, Zuid-Afrika. In 2007 ontvluchtte Karegeya Rwanda nadat hij in onmin was geraakt met president Kagame. In ballingschap richtte hij met enkele andere prominente Tutsi-dissidenten het Rwanda National Congres (RNC) op, dat *regime change* in Kigali als centrale programmapunt kent.

2. In 2010 mislukte een aanslag op een mede-oprichter van het RNC, Kayumba Nyamwasa, eveneens in Zuid-Afrika. Thans staan drie Rwandezen terecht in Zuid-Afrika voor deze moordaanslag (Zie ook KIG/054/2010).

3. Hoewel directe bewijzen ontbreken, worden zowel de moordaanslag op Nyamwasa als de moord op Karegeya toegeschreven aan Kagame. De afgelopen jaren zijn meerdere critici van het regime in Kigali op gewelddadige wijze aan hun einde gekomen onder onopgehelderde omstandigheden.

4. Na de moord op Karegeya op oudejaarsdag begon de Rwandese regering een weinig subtiële campagne die dissidenten waarschuwt dat er *gevolgen* zijn voor personen die Rwanda *verraden*.

5. Een korte bloemlezing uit interviews en *postings* op Twitter van Rwandese bewindspersonen na de moord:

President Kagame: *"We don't seek permission to defend our country"; "Whoever is undermining Rwanda usually faces serious consequences, wherever they are"; "Terrorism has a price, treason has a price"*

Minister van Defensie Kabarebe: *"When you choose to be a dog, you die like a dog"*

Minister van Buitenlandse Zaken Mushikiwabo: *"Self-declared enemies of Rwanda are not on Gov of Rwa sympathy list"*

Premier Pierre Damien: *"Betraying citizens and their country that made you a man shall always bear consequences to you"*.

Olivier Nduhugirehe, Deputy Permanent Representative of Rwanda to the UN: *"If the US has allowed itself the license to kill terrorists abroad, they should not accuse anybody to do the same"*

6. In al deze verklaringen wordt nergens expliciet toegegeven dat Rwanda achter de moord op Karegeya zit, maar de gelegenheid wordt wel aangegrepen om een niet mis te verstane boodschap aan alle opponenten van Kagame af te geven en eenieder te ontmoedigen zich tegen Kigali te keren.

7. Op 16 januari gaf een woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken een verklaring af, waarin de moord op Karegeya wordt veroordeeld en het Zuid-Afrikaanse politieonderzoek wordt toegejuicht. De verklaring stelde voorts: *"The U.S is troubled by the succession of what appear to be politically-motivated murders of prominent Rwandan exiles. ♦President Kagame's recent statements about consequences for those who betray Rwanda are of deep concern."*

8. 10 2 a

[Redacted text block]

9. 10 2 a

[Redacted text block]

Berichtgegevens

Aan	: DAF; RS; PS; PLV-DGIS; PLV-DGPZ; DMM; DSO; LON-PA; PAR-PA; WAS-PA; KSS; BUJ; PRE; KAM; BRE; NYV-PA; DVB; SBV-MIN-DEF; SBV-MIN-VENJ; dsh-sr
Opsteller	: 10 2 a
Afgestemd	: HOS
Kenmerk	: KIG-03/2014
Type	: Beleids
Prioriteit	: Routine
Rubricering	: BZ-Vertrouwelijk
Categorie	: Verslag/Info
Referte	: KIG/054/2010

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

70

From: kig@minbuza.nl
To: daf@minbuza.nl; DSH@minbuza.nl; DMM@minbuza.nl; ps@minbuza.nl; RS@minbuza.nl; plv-dois@minbuza.nl; plv-donz@minbuza.nl; donz@minbuza.nl; dois@minbuza.nl; kss@minbuza.nl; kam@minbuza.nl; but@minbuza.nl; dar@minbuza.nl; nyv-pa@minbuza.nl; was-pa@minbuza.nl; brc@minbuza.nl
Subject: Rwanda - Mensenrechten - Golf van verdwijningen; 10.2 a
Date: zaterdag 17 mei 2014 12:13:11

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

17 mei 2014

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Buitenlandse Zaken

BZ-Vertrouwelijk

Rwanda - Mensenrechten - Golf van verdwijningen; 10.2 a

Van : KIG
Verzonden op : 17 mei 2014 12:13
Land/regio : Rwanda
Thema : Mensenrechten

Samenvatting

- Golf van verdwijningen in maart en april, met name in Rubavu-district, op grens met DRC
- 11, 10.2 a
- 11, 10.2 a
- 10.2 a
- Ambassade beziet mogelijkheden voor steun aan advocaten die families van verdwenen personen bijstaan in strijd om meer informatie over hun geliefden

Commentaar

11, 10.2 a

De meeste verdwijningen vinden plaats nabij de grens met DRC, in het Rubavu district en in en nabij de steden Gisenyi en Musanze. Deze regio staat te boek als een plek waar het regime van Habyarimana en de architecten van de genocide van 1994 van oudsher erg populair zijn. FDLR heeft het gebied meerdere malen vanuit DRC aangevallen (meest recentelijk in 2013) en kan er op steun van delen van de bevolking rekenen. De lokale bevolking heeft nog steeds familiebanden met FDLR strijders. De afgelopen maanden werden enkele granaataanslagen in het gebied gerapporteerd, die aan FDLR werden toegeschreven door de autoriteiten. Mocht het ooit weer tot een geweldsuitbarsting in Rwanda komen, dan zal de eerste vonk waarschijnlijk in deze regio spatten.

11, 10.2 a

11, 10.2 a

11

Bericht

1. In maart en april 2014 is in Rwanda een groot aantal mensen verdwenen, met name in en rond Gisenyi en Musanze, twee steden in het noordwesten van het land, nabij DRC. Human Rights Watch schat dat het in totaal om ongeveer honderd vermiste personen gaat.

2. Het profiel van de vermiste personen verschilt van geval tot geval; van een man van 78 jaar oud tot een studente van 21 en een moeder met een tien maanden oude baby, een evangelist, een Executive Secretary van een cel, leraren, taxi chauffeurs, een technicus, en personen met diverse andere beroepen. HRW en andere bronnen van de ambassade suggereren dat betrokkenen zijn verdwenen omdat ze verdacht worden van steun aan FDLR. Ook bezocht een aantal verdwenen personen regelmatig DRC, voor studie, werk of familiebezoek.

3. Human Rights Watch heeft op 16 mei een rapport uitgebracht waarin 14 verdwijningen zijn gedocumenteerd, allen in het aan DRC grenzende district Rubavu. In acht van de 14 zaken beschuldigen ooggetuigen overheidsfunctionarissen van betrokkenheid bij de verdwijning.

4. Ooggetuige verklaringen beschrijven aan HRW hoe vermiste personen in voorkomende gevallen ontvoerd werden door witte auto's met getinte glazen en in andere gevallen door lokale autoriteiten in samenwerking met de politie of het leger werden opgepakt. Sommige mensen arriveerden simpelweg nooit op hun plaats van bestemming.

5. Een aantal personen dat op dergelijke wijze verdween, dook enkele weken later weer op in officiële hechtenis, waarbij de politie stelde dat de verdachte pas de dag daarvoor was aangehouden en geen idee te hebben waar deze persoon zich de dagen daarvoor had bevonden. Andere vermiste personen kwamen na een tijdje ineens weer thuis. Zij willen in de regel (nog) niet spreken over de periode dat ze vermist waren. Een laatste, tot nu toe grootste groep is nog steeds spoorloos.

6. In de zaken van personen die uiteindelijk in het formele rechtssysteem belandden, wordt doorgaans een aanklacht geformuleerd die betrokkene beschuldigt van samenwerking met het FDLR, danwel met het RNC. Het blijft gissen naar de toedracht van de overige verdwijningen.

7. Er wordt in Rwandese media neutraal over enkele verdwenen mensen gerapporteerd, maar verder blijft het stil in Rwanda. Er zijn geen mensenrechtenorganisaties die zich aan dit onderwerp lijken te willen branden. Vanuit het buitenland vragen Rwandese media en politieke opposanten wel luidkeels aandacht voor de verdwijningen.

8. Bezorgde familieleden van vermiste personen hebben geprobeerd aangifte van de verdwijning te doen bij de politie. In sommige gevallen belooft de politie de zaak te onderzoeken, tot op heden zonder resultaat.

9. Familieleden van dertien verdwenen personen zijn bereid om gezamenlijk aangifte te doen van de verdwijning van hun geliefden en via de rechter van de autoriteiten gedaan te krijgen dat de politie serieus kijkt naar de aanknopingspunten voor onderzoek die het HRW rapport biedt. Advocaten van mensenrechten ngo ARPCDH zullen de families hierbij bijstaan. De Nederlandse ambassade in Kigali beziet de mogelijkheden om via een bemiddelende ngo geld beschikbaar te stellen om de initiële kosten (ongeveer 7000 euro) te dekken.

Drie ministers, drie geluiden

10 2 a

12. Deze week berichtten Rwandese pro-overheid media dat de minister van Binnenlandse Veiligheid Mussa Harerimana had verklaard 'geschokt' en 'bezorgd' te zijn door de berichten over verdwenen Rwandezen, terwijl Rwanda juist de reputatie had zo veilig te zijn. Hij kondigde maatregelen aan om de verantwoordelijken van deze 'criminele daden' op te sporen. 10 2 a

Berichtgegevens

Aan : DAF; DSH; DMM; PS; RS; PLV-DGIS; PLV-DGPZ; DGPZ; DGIS; KSS; KAM; BUJ; DAR; NYV-PA; WAS-PA; BRE
Opsteller : 10 2 a
Afgestemd : CdP
Kenmerk : KIG-20/2014
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : BZ-Vertrouwelijk
Categorie : Verslag/Info

abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

72

From: kig@minbuza.nl
To: daf@minbuza.nl; DMM@minbuza.nl; DSH@minbuza.nl; RS@minbuza.nl; ps@minbuza.nl; dois@minbuza.nl; ply-dois@minbuza.nl; ply-dooz@minbuza.nl; dooz@minbuza.nl; was-pa@minbuza.nl; myv-pa@minbuza.nl; par-pa@minbuza.nl; lon-pa@minbuza.nl; bre@minbuza.nl; buje@minbuza.nl; kam@minbuza.nl; dar@minbuza.nl; kss@minbuza.nl
Subject: Rwanda - Mensenrechten - Kagame steeds meer aanhanger van de 11, 10 2 a -doctrine
Date: maandag 15 september 2014 10:52:38

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

15 september 2014

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Berkelendijk 1

BZ-Vertrouwelijk

Rwanda - Mensenrechten - Kagame steeds meer aanhanger van de 11, 10 2 a -doctrine

Van: KIG
Verzonden op: 15 september 2014 10:52
Land/regio: Rwanda
Thema: Mensenrechten

Samenvatting

- Arrestatie en publiekelijke berisping van (ex)militairen en RPF-prominenten
- Nieuwe berichten over verdwijningen, ambassade in gesprek met Ministerie van Justitie
- 11, 10 2 a
- Oppositie tegen Kagame diversificeert. Loyale steun van de Tutsi minderheid kan niet meer vanzelfsprekend worden verondersteld.

Commentaar

De arrestatie en berisping van personen die tot voor kort als loyale RPF-ers bekend stonden, heeft in Rwanda tot de nodige onrust geleid, waarbij het beeld is ontstaan dat echt iedereen de volgende zou kunnen zijn die uit de gratie valt. De arrestatie in april 2014 van 10 2 a, een populaire (tutsi) volkszanger en genocide-overlever die menig propagandalied voor het RPF had gecomponeerd, veroorzaakte destijds een vergelijkbare golf van onrust.

Waar tegenstanders van president Kagame en zijn RPF tot niet zo heel lang geleden voornamelijk in Hutu- en FDLR kringen gezocht moesten worden, is dat beeld inmiddels een stuk complexer geworden, waarbij ook onvrede onder Tutsi survivors en RPF kaderleden aan de mix kunnen worden toegevoegd. De opkomst van het militante Rwanda National Congres (RNC), geformeerd rond enkele voormalige (Tutsi) strijdmakkers van Paul Kagame heeft het beeld gevoed dat oppositie nu uit verschillende hoeken komt. Loyale steun van de Tutsi minderheid kan niet meer vanzelfsprekend worden verondersteld.

11, 10 2 a

11, 10 2 a

Op 12 september nam CdP deel aan een lunch voor het corps diplomatique, aangeboden door de Rwandese minister van Buitenlandse Zaken Louise Mushikiwabo. Tijdens de lunch spraken Mushikiwabo en andere Rwandese gesprekspartners over 11, 10 2 a

11, 10 2 a

11, 10 2 a

Bericht

1. Het rommelt in Rwanda, blijkens de arrestatie en publiekelijke berisping van RPF-prominenten, alsmede nieuwe berichten over mensen die zijn verdwenen.

RPF prominenten uit gratie gevallen

2. Twee gepensioneerde officieren uit het Rwandese leger (RDF), 10 2 e en 10 2 e zijn in augustus samen met de nog in het RDF actieve 10 2 e gearresteerd. Op 29 augustus werden 10 2 e en 10 2 e voor het eerst voorgeleid bij een militaire rechtbank. Een vertegenwoordiger van de ambassade was hierbij aanwezig. Ze werden in staat van beschuldiging gesteld voor onder meer het verspreiden van geruchten en het ophitsen van de bevolking tegen de autoriteiten, activiteiten die het imago van het vaderland besmeuren en illegaal wapenbezit. Geruchten over contacten tussen 10 2 e en het RNC kwamen niet terug in de aanklacht.

3. Niet veel later werden enkele vrouwelijke prominenten tijdens een RPF congres publiekelijk berispt om hun ?gezagsondermijnende? daden die tegen de partijlijn ingingen, waaronder het ?verspreiden van geruchten?. Het gaat onder andere om 10 2 e, voormalig directeur protocol van President Kagame en echtgenote van bovengenoemde 10 2 e; 10 2 e, voormalig Permanent Secretary op het Rwandees Ministerie van Buitenlandse Zaken en echtgenote van bovengenoemde 10 2 e; 10 2 e, voormalig Permanent Secretary bij de Supreme Court; en de voormalige Rwandese ambassadeur in Nederland, 10 2 e. In een radio-interview met Tito Rutaremara, de RPF senator verantwoordelijk voor partijdiscipline deed deze er nog een schepje bovenop door de vrouwen er van te beschuldigen een ?klik? te vormen onder leiding van 10 2 e, gebaseerd op ?negatieve solidantiteit?.

4. In dezelfde week sprak president Kagame een zaal vol RDF-officieren toe, waarbij hij het belang van gehoorzaamheid en discipline van militairen onderstreepte.

5. In gesprek met CdP stelde minister van Buitenlandse Zaken Louise Mushikiwabo dat 11, 10 2 a

6. In het verleden zijn hoge militairen wel vaker onder huisarrest geplaatst of op een zijspoor gezet, waarna ze in veel gevallen uiteindelijk weer werden gerehabiliteerd. In dit geval lijkt eerherstel ondenkbaar, gelet op de onmiddellijke voorgeleiding voor een militaire rechtbank en de ernst van de aanklachten.

7. Opmerkelijk zijn de familiebanden tussen enkele van de gearresteerde en berispte personen. 10 is getrouwd met 10 2 e. Hij is tevens zwager van 10 2 e. 10 2 e werd in 2011 uit zijn functie als hoofd van de Republican Guard ontheven nadat zijn broer 10 2 e, een voormalige persoonlijk secretaris van president Kagame naar Zuid-Afrika uitweek, alwaar hij actief zou zijn geworden voor het RNC. Hierna heeft 10 2 e nog gediend bij UNMISS in Zuid Soedan, een missie waarvan hij vorige maand pas terugkeerde.

Nieuwe berichten over verdwenen personen

8. In mei van dit jaar rapporteerde deze ambassade al over een golf van verdwijningen, met name in het noordwesten van Rwanda (zie Bericht KIG-20/2014). Na publicaties van Human Rights Watch en veroordelingen van de internationale gemeenschap werd een aantal verdwenen personen voor een rechter voorgeleid. 11, 10 2 a

9. 10 2 a

10. Ambassade blijft de kwestie van verdwenen personen op de voet volgen en heeft als voornaamste partner in de justitie sector ook een goede positie om dit te doen. 11, 10 2 a

Berichtgegevens

Aan	: DAF; DMM; DSH; RS; PS; DGIS; PLV-DGIS; PLV-DGPZ; DGPZ; WAS-PA; NYV-PA; PAR-PA; LON-PA; BRE; BUJ; KAM; DAR; KSS
Opsteller	: 10 2 e
Afgestemd	: CdP
Kenmerk	: KIG-44/2014
Type	: Beleids
Prioriteit	: Routine
Rubricering	: BZ-Vertrouwelijk
Categorie	: Verslag/Info
Referte	: KIG-20/2014

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

From: kig@minbuza.nl
To: 102 e ; DSD: IFYG; DAF: GEV-PA; DMM-MP; DSH-ROI
Subject: Rwanda - SRGR - Vooruitstrevende abortuswetgeving voorkomt illegale abortus helaas nog niet
Date: woensdag 30 september 2015 16:50:43
Attachments: UPR Rwanda - Abortion.pdf
GLIHD When Abortion is a Crime (Rwanda).pdf

77
—

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

30 september 2015

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Internationale Betrekkingen

Rijks-Intern

Rwanda - SRGR - Vooruitstrevende abortuswetgeving voorkomt illegale abortus helaas nog niet

Van : KIG
Verzonden op : 30 september 2015 16:50
Land/regio : Rwanda
Thema : SRGR

Samenvatting

- Onderzoek uitgevoerd door Rwandese NGO wijst op de negatieve impact van de huidige abortus wetgeving op het recht van vrouwen tot veilige abortus.
- Aanbevelingen richten zich op het opheffen van juridische en administratieve hindernissen om toegang tot veilige abortus te waarborgen.
- Door juridische en administratieve hindernissen vinden veel onveilige abortussen plaats, die leiden tot hoge risico's m.b.t. de gezondheid van vrouwen en meisjes, alsook tot arrestaties en gevangenschap.
- In vijf gevangenisstraffen waar onderzoek werd uitgevoerd waren 24% van de gevangenen vrouwen opgesloten wegens illegale abortus of kindermoord. 90% van deze vrouwen zijn jonger dan 25 jaar oud.

Commentaar

- De wetgeving van 2012, die veilige abortus in sommige gevallen legaliseert, is een stap op de goede weg geweest voor een land als Rwanda waar gender gelijkheid en reproductieve gezondheid hoog op de agenda staan. Nu blijkt dat de praktische haalbaarheid van de implementatie van de wetgeving achterblijft, is het van belang dat de overheid zich realiseert dat aanpassingen nodig zijn.
- Het arresteren en gevangennemen van vrouwen en meisjes die zonder goedkeuring van een rechter of dokter abortus laten uitvoeren moet stoppen. Meer aandacht is nodig op het gebied van informatievoorziening rondom de wetgeving, alsook onderwijs over en toegang tot reproductieve gezondheidsvoorzieningen. Het is betreurenswaardig dat door administratieve barrières de nieuwe wetgeving maar nauwelijks gebruikt wordt.
- Hoewel lagere overheidsvertegenwoordigers aanwezig bij de presentatie van het rapport afwijzend en defensief reageerden op de gerapporteerde bevindingen, is de indruk hier dat men op hoger niveau wel degelijk geïnteresseerd is om dit probleem aan te pakken. Het gesprek tussen first lady Jeanette Kagame en NL Ambassadeur SRGR volgende week en het UPR-landenexamen van Rwanda in de Mensenrechtenraad later dit jaar vormen goede gelegenheden voor NL om dit onderwerp bespreekbaar te maken. De Nederlandse steun aan de *one stop centres* voor slachtoffers van seksueel geweld maakt NL tot een constructieve gesprekspartner op dit onderwerp.

Bericht

1. Het Great Lakes Initiative for Human Rights and Development (GLIHD), in samenwerking met Ipas, het Sexual Rights Initiative (SRI) en het Centre for Reproductive Rights (CRR) presenteerde op 28 september jl. in Kigali het onderzoeksrapport 'When Abortion is a Crime: Rwanda' (zie bijlage).
2. Dit rapport beschrijft dat, ondanks de in 2012 aangepaste wetgeving rondom toegang tot veilige abortus (na verkrachting, incest of gedwongen huwelijk, of als de gezondheid van moeder of kind in gevaar is), de juridische en administratieve hindernissen om de wet te volgen zo groot zijn dat veel vrouwen en meisjes die ongewenst zwanger raken onveilige en illegale abortussen laten uitvoeren. Veel van deze vrouwen en meisjes worden vervolgens gearresteerd en gevangengezet, aangezien het laten uitvoeren van een abortus zonder instemming van een rechter of dokter als misdadig wordt gezien.
3. De in 2012 aangepaste wetgeving eist dat vrouwen die een abortus willen bij een zwangerschap na verkrachting, incest of een gedwongen huwelijk goedkeuring zoeken van een rechter. Veel vrouwen kennen deze wetgeving niet, wonen ver van een rechtbank of hebben geen geld om een advocaat in te huren. Ook duurt het proces van bewijs zoeken tegen de verkrachter of incestpleger vaak te lang om nog in aanmerking te komen voor een abortus. De onderzoekers citeerden de zaak van een 14-jarig meisje die na een rechtszaak van 8 maanden goedkeuring kreeg voor een abortus.

4. In het geval van gezondheidsredenen moet een vrouw goedkeuring krijgen van 2 dokters (zusters of vroedvrouwen mogen deze beslissing niet maken). In een land waar slechts 1 dokter is voor elke 17.000 mensen is dit bijna onmogelijk, vooral voor de overgrote meerderheid van de bevolking die op het platteland woont. Bovendien houden veel artsen er nog traditionele normen en waarden op na, en zien zij het uitvoeren van abortus als een cultureel (en religieus) taboe.
5. Volgens internationale en regionale autoriteiten is het strafbaar maken van abortus en het beperken van toegang tot veilige abortus een schending van mensenrechten, van waardigheid en onafhankelijkheid van vrouwen, en leidt het tot discriminatie van (vooral) jonge en arme vrouwen en meisjes. Doordat goedkeuring van een rechter of dokter moet worden gezocht, verliezen vrouwen bovendien hun recht op privacy en een eerlijk proces.
6. Ondanks de beperkende wetgeving zoeken vrouwen en meisjes nog steeds naar mogelijkheden om ongewenste zwangerschappen te eindigen; vaak door illegaal abortus te laten uitvoeren. Volgens het Guttmacher Institute (2013) zijn ongeveer de helft van alle zwangerschappen in Rwanda ongepland; 22% hiervan eindigen in een illegale en onveilige abortus. Elk jaar worden ongeveer 24.000 vrouwen en meisjes behandeld voor *post-abortion care*; deze zorg kost de Rwandese overheid \$1.7 miljoen per jaar (11% van het overheidsbudget voor SRGR).
7. 'When Abortion is a Crime: Rwanda' heeft in 5 gevangenis in Rwanda onderzoek gedaan naar de ervaringen van vrouwen die illegale abortussen hebben laten uitvoeren. In deze gevangenis bleek 24% van de vrouwen opgesloten te zitten voor het laten uitvoeren van een illegale abortus. 90% van deze vrouwen waren 25 jaar oud of jonger. Straffen liggen officieel tussen de 1 en 3 jaar, plus een geldboete van +/- \$300, maar de onderzoekers spraken ook met gevangenen die veroordeeld waren tot 15 jaar gevangenschap. Een aantal gevangenen waren gestraft voor kindermoord in plaats van illegale abortus, een misdaad waar maximaal een levenslange gevangenisstraf op staat.
8. Via kwalitatief onderzoek onder 20 van deze vrouwen werd duidelijk dat zij aanspraak hadden kunnen maken op een legale abortus onder de huidige wetgeving, maar dat zij de wet niet kenden of de juridische en administratieve hindernissen niet (op tijd) konden overbruggen.
9. Het onderzoeksrapport besluit met de aanbeveling aan de Rwandese overheid om de toegang tot veilige abortus te vergemakkelijken door de huidige juridische en administratieve regelgeving die vrouwen moeten volgen voordat zij een abortus kunnen laten uitvoeren aan te passen. Ook wordt nadruk gelegd op betere informatievoorziening rondom de wetgeving, alsook op het investeren in *preventive measures*, zoals toegang tot voorbehoedsmiddelen en beter seksuele onderwijs op scholen.
10. De bevindingen uit dit onderzoeksrapport zijn door GLIHD, Ipas en SRI opgeschreven in een bijdrage aan de Universal Period Review van Rwanda (zie bijlage).
11. De presentatie van het rapport werd gevolgd door vragen en opmerkingen van de aanwezigen, o.a. vertegenwoordigers van het Ministerie van Gender, het Ministerie van Gezondheid en het Ministerie van Justitie. Deze discussie begon levendig: bijna zonder de ernst van de situatie te erkennen bekritiseerden een aantal overheidsvertegenwoordigers het rapport op inconsistenties, een te gelimiteerde scope en een gebrek aan hoor en wederhoor met diverse ministeries. De vertegenwoordigster van het Ministerie van Gender ging zelfs zo ver als te zeggen dat het rapport niet mocht worden gepubliceerd, maar eerst moest worden herzien met inspraak van de overheid.
12. De onderzoekers legden vervolgens uit dat het onderzoek niet was uitgevoerd om een volledig overzicht van de Rwandese abortuswetgeving te presenteren, maar specifiek om te kijken naar de gevolgen van illegale abortussen die nog steeds plaatsvinden. Naar verloop van tijd werd de discussie constructiever en kon men het eens worden over het grootste probleem: dat de wetgeving zoals deze er nu is, niet goed genoeg werkt.
13. GLIHD heeft aangegeven dat zij een advocacy campagne voor herziening van artikel 162 in de penal code gaan starten (dit kwam als suggestie van het Ministerie van Justitie), alsook rechtsbijstand willen bieden aan vrouwen bij wie de wetgeving niet heeft gewerkt. De eerste zaak die bij de Supreme Court zal worden aangedragen is die van het 14-jarige slachtoffer van verkrachting.
14. Deze week is GLIHD gevraagd om een 13-jarig slachtoffer van verkrachting bij te staan, die gevraagd heeft om een abortus. GLIHD zal de taak op zich nemen om haar zaak te verdedigen en hopelijk kan de huidige (media) aandacht voor dit probleem ervoor zorgen dat zij niet ook pas na 8 maanden goedkeuring krijgt om abortus te laten uitvoeren.
15. De door NL gefinancierde *one stop centers* voor slachtoffers van seksueel geweld bieden in de eerste 72 uur na verkrachting de morning-afterpil aan, maar hebben (meestal) niet te maken met slachtoffers die zwanger zijn en abortus willen laten plegen omdat veel slachtoffers direct na het incident komen.

Berichtgegevens

Aan : 10 2 e DSO; TFGV; DAF; GEV-PA; DMM-MP; DSH-ROL
 Opsteller : 10 2 e
 Afgestemd : Fredonque de Man; 10 2 e
 Kenmerk : KIG-2015/039
 Type : Beleids
 Prioriteit : Routine
 Rubricering : Rijks-Intern
 Categorie : Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

</html

78

From: kig-cdp@minbuza.nl
To: DSO@minbuza.nl; pty-dcis@minbuza.nl; GEV-PA@minbuza.nl; DMM@minbuza.nl; daf@minbuza.nl; DSH-ROL@minbuza.nl; GEV-CD@minbuza.nl; bui@minbuza.nl; AST@minbuza.nl; teh@minbuza.nl; BAG@minbuza.nl; DOH@minbuza.nl; iba@minbuza.nl; nvy@minbuza.nl; kab@minbuza.nl; pri@minbuza.nl; nic@minbuza.nl; hcm@minbuza.nl; wen@minbuza.nl; bel@minbuza.nl; nde@minbuza.nl; std@minbuza.nl; car@minbuza.nl; ath@minbuza.nl; sof@minbuza.nl; prm@minbuza.nl; pek@minbuza.nl; sto@minbuza.nl; bra@minbuza.nl; bus@minbuza.nl; gev@minbuza.nl; hav@minbuza.nl; val@minbuza.nl; man@minbuza.nl; sto@minbuza.nl; ban@minbuza.nl; dha@minbuza.nl; tbi@minbuza.nl; pra@minbuza.nl; bkr@minbuza.nl; mex@minbuza.nl; bog@minbuza.nl; jak@minbuza.nl; sko@minbuza.nl; pon@minbuza.nl; tok@minbuza.nl; lfm@minbuza.nl; han@minbuza.nl; bdo@minbuza.nl; osl@minbuza.nl; sin@minbuza.nl; col@minbuza.nl; alm@minbuza.nl; seo@minbuza.nl; bd@minbuza.nl; lu@minbuza.nl; str@minbuza.nl; tr@minbuza.nl; kie@minbuza.nl; dub@minbuza.nl; lux@minbuza.nl; BRU@minbuza.nl; rom@minbuza.nl; mos@minbuza.nl; bin@minbuza.nl; bre@minbuza.nl; zao@minbuza.nl; brn@minbuza.nl; ram@minbuza.nl; TAI@minbuza.nl; nai@minbuza.nl; bam@minbuza.nl; rot@minbuza.nl; rye@minbuza.nl; amn@minbuza.nl; rab@minbuza.nl; tel@minbuza.nl; alq@minbuza.nl; abu@minbuza.nl; saa@minbuza.nl; sar@minbuza.nl; sic@minbuza.nl; rof@minbuza.nl; van@minbuza.nl; kai@minbuza.nl; wsl@minbuza.nl; wsv@minbuza.nl; war@minbuza.nl; vat@minbuza.nl; wec@minbuza.nl; acc@minbuza.nl; bel@minbuza.nl; kha@minbuza.nl; tun@minbuza.nl; dar@minbuza.nl; har@minbuza.nl; dak@minbuza.nl; abi@minbuza.nl; ts@minbuza.nl; koo@minbuza.nl; pao@minbuza.nl; mad@minbuza.nl; tri@minbuza.nl; pre@minbuza.nl; lua@minbuza.nl; map@minbuza.nl; mus@minbuza.nl; pau@minbuza.nl; par@minbuza.nl; lon@minbuza.nl; rio@minbuza.nl; kss@minbuza.nl; ott@minbuza.nl; kig@minbuza.nl; can@minbuza.nl; HEL@minbuza.nl; kl@minbuza.nl; kwe@minbuza.nl; was@minbuza.nl; add@minbuza.nl; ben@minbuza.nl; isl@minbuza.nl; oocw@minbuza.nl; kam@minbuza.nl; ank@minbuza.nl; bre-ps@minbuza.nl; pan@minbuza.nl; pan-cdp@minbuza.nl; bak@minbuza.nl; haitum-cdp@minbuza.nl; vil@minbuza.nl; TAI@minbuza.nl; tr-cdp@minbuza.nl; osl@minbuza.nl
Subject: Rwanda - Bilateraal - Gedetineerden - Human Right Watch/ Rapport Gikondo Transit Centre
Date: maandag 5 oktober 2015 10:21:31
Attachments: HRW_report_Gikondo.pdf

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

5 oktober 2015

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijks-Intern

Rijks-Intern

Rwanda - Bilateraal - Gedetineerden - Human Right Watch/ Rapport Gikondo Transit Centre

Van : KIG-CDP
Verzonden op : 5 oktober 2015 10:21
Land/regio : Rwanda
Forum : Bilateraal
Thema : Gedetineerden

Samenvatting

- kritisch HRW-rapport over conditie gedetineerden in Gikondo Transit Centre legt vinger op zere plek.
- overheid toont nog steeds moeite te hebben met kritiek op wijze waarop beleid wordt uitgevoerd en in sommige gevallen faalt.
- toch reageert men gematigd en wil dialoog voortzetten met HRW maar ook met EU-partners

Commentaar

Het HRW-rapport over het Gikondo Transit Centre kon waarschijnlijk niet op een slechter moment komen voor Rwanda. Net nu de ogen van de wereld gericht waren op de AVVN en de SDG's werd er forse kritiek uitgestort over Rwanda hetgeen leidde tot veel media aandacht en vragen aan de overheid vanuit vele hoeken van de wereld. Rwanda verweerde zich **10.2 a** met ontkenning van feiten, het in twijfel trekken van de integriteit van de boodschapper en het verwijzen naar de goede intenties van het gevoerde beleid. Wat echter niet te ontkennen was **is** het ontbreken van een administratief of juridisch kader op basis waarvan drugsverslaafden, zakkenrollers en andere "gemarginaliseerde mensen" hun vrijheid kan worden ontnomen.

11, 10.2 a

Bericht

Human Rights Watch publiceerde eind september een rapport over het Gikondo Transit Centre te Kigali. Dit centrum dient volgens de officiële mening van de overheid voor de rehabilitatie van zwervers, drugsverslaafden, prostituees, bedelaars en andere sociaal gemarginaliseerden. In het transit centre zouden gedetineerden begeleiding krijgen om weer op het rechte pad te geraken

Volgens HRW is de werkelijkheid in het centre een heel andere. Mensen worden zonder vorm van proces vastgehouden, tegen hun wil. Er heerst binnen de muren een cultuur van geweld en angst. De voorzieningen zijn uitermate slecht, geen sanitatie, geen goede medische verzorging, slecht eten etc. Verder is er sprake van willekeur en corruptie. Met geld kan men zich vrijkopen, zonder geld kan men maanden vastzitten. Maar de belangrijkste aanklacht van HRW is dat het centre een juridische basis mist, kortom het is allemaal volstrekt illegaal.

11, 10 2 a

11, 10 2 a

Met 10 2 g, een lokale NGO waarmee deze Ambassade nauw samenwerkt, werd ook over dit rapport gesproken. 10 gaf aan dat zij met de overheid al enige tijd overleg heeft over Gikondo waarbij de volgende adviezen zijn gegeven:

1. Duidelijke categorie en aanbrengen voor wie naar een rehabilitatie centrum zou moeten;
2. De faciliteit dient een echte upgrade te ondergaan met een duidelijke oversight die misstanden kan aanpakken (mishandeling/corruptie/professionele hulpverlening en vervolging van diegenen die zich aan mishandeling/corruptie schuldig maken);
3. Er moet duidelijkheid bestaan over de transitperiode/periode van rehabilitatie ? Gikondo is een rehabilitatiefaciliteit/voorportaal/transitie-centrum;
4. Er moet toegang zijn voor familie/legal aid providers;
5. Een duidelijk re-integratie plan na rehabilitatie om recidivisme en in en uit de faciliteit te voorkomen.

Dz. is inmiddels contact opgenomen met diverse gemeentelijke instellingen om informatie in te winnen die gedeeld zou kunnen worden met overheidsinstellingen alhier.

Berichtgegevens

Aan : DSO; PLV-DGIS; GEV-PA; DMM; DAF; DSH-ROL; GEV-CD; BUJ; AST; TEH; BAG; DOH; JBA; NYV; KAB; PRI; NIC; HCM; WEN; BEL; NDE; STD; CAR; ATH; SOF; PRM; PEK; STO; BRA; BUE; GEV; HAV; VAL; MAN; STG; BAN; DHA; TBI; PRA; BKR; MEX; BOG; JAK; SKO; POR; TOK; LIM; HAN; BDP; OSL; SIN; COL; ALM; SEO; BTL; LJU; STR; TIR; KIE; DUB; LUX; BRU; ROM; MOS; BLN; BRE; ZAG; BRN; RAM; TAI; NAI; BAM; COT; RIY; AMM; RAB; TEL; ALG; ABU; SAA; SAR; SJO; ROF; VAN; KAI; WEL; WEV; WAR; VAT; WEC; ACC; BEI; KHA; TUN; DAR; HAR; DAK; ABJ; LIS; KOP; PAO; MAD; TRI; PRE; LUA; MAP; MUS; PAU; PAR; LON; RIG; KSS; OTT; KIG; CAN; HEL; KLL; KWE; WAS; ADD; BEN; ISL; OPCW; KAM; ANK; BRE-PSC; PAN; PAN-CDP; BAK; BALTICUM-CDP; VIL; TAL; TIR-CDP; OSL

Opsteller : 10 2 e
Kenmerk : KIG-40
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : Rijks-Intern
Categorie : Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

From: kig-cdp@minbuza.nl
To: PLV-DGPZ; PLV-DGIS; DAF; DSH; RS; PS; KSS; DAR; BUU; KAM; NAI; WAS-PA; LON-PA; DMM-MP
Subject: Rwanda - Media - Mediavrijheid nog verre van ideaal, maar er is meer dan alleen ?Bad News?
Date: woensdag 16 maart 2016 15:36:20

82

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

16 maart 2016

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Beleidsmedewerker

BZ-Vertrouwelijk

Rwanda - Media - Mediavrijheid nog verre van ideaal, maar er is meer dan alleen ?Bad News?

Van : KIG-CDP
Verzonden op : 16 maart 2016 15:36
Land/regio : Rwanda
Thema : Media

Samenvatting

- Aantal recente gevallen van arrestaties en intimidatie van journalisten. **11**
- Mediahervorming in Rwanda blijft een proces van vallen en opstaan, met soms stappen vooruit, en soms stappen achteruit, zoals de recente sluiting van het IWPR kantoor in Kigali.
- Het boek ?Bad News? beschrijft op indringende wijze met welke intimidatie journalisten in Rwanda te maken hebben. Een Rwandese blogger die het boek zelf wegzet als westerse bemoeienis, heeft dit boek echter als aanleiding opgepakt om een serie niet malse kritieken te schrijven over de Rwandese journalistiek.
- Gelukkig is niet alles ?bad news? en ontstaat er op de radio langzaamaan een debatacultuur, ook over politiek hete hangijzers. NL, samen met andere donoren, blijft bijdragen aan het versterken van mediavrijheid.

Commentaar

11

[Redacted comment text]

[Redacted comment text]

[Redacted comment text]

[Redacted comment text]

[Redacted comment text]

Bericht

◆ Recente ontwikkelingen

1. Nadat er lange tijd geen gevallen waren van arrestaties van journalisten viel op 3 februari de politie binnen op het redactiekantoor in Kigali van de regionale krant East African. De politie heeft **◆◆** journalist, **10 2 e**, gearresteerd en zijn laptop en die van een collega in beslag genomen. **10 2 e** werd dezelfde avond weer vrijgelaten maar de laptops zijn nog altijd in handen van de politie. Vermoedelijk was de reden achter deze arrestatie het artikel van **10 2 e** en een collega over belastingontduiking door een Rwandees-Keniaanse joint venture in de mijnbouw.
2. **10 2 e** freelance journalist en oprichter van het in Rwanda inmiddels niet meer toegankelijke weblog Ireme, werd enkele weken geleden opgepakt op verdenking van verkrachting van een minderjarige. Toen uit onderzoek van de recherche bleek dat het slachtoffer meerderjarig was en niet verkracht was, werd **10 2 e** weer vrijgelaten. Ook was op Twitter een campagne tegen zijn arrestatie gestart. Zowel **10 2 e** als de journalisten van de East African stellen dat deze arrestaties een vorm van pure intimidatie zijn.
3. In februari viel ook definitief het doek voor Rwandese kantoor van het Brits-Amerikaans-Nederlandse Institute for War and Peace Reporting (IWPR). IWPR werkte met steun van deze ambassade sinds 2011 aan mediahervorming in Rwanda en altijd in nauwe samenwerking met de Rwandese overheid. Echter, door een reeks problemen is IWPR de registratie in Rwanda verloren en heeft daardoor het kantoor in Kigali moeten sluiten. **10 2 a, 11**
10 2 a, 11 Sinds deze problemen in het voorjaar van 2015 ontstonden, heeft NL meermaals aandacht voor deze zaak gevraagd bij de Rwandese overheid, **10 2 a**, maar dat heeft niet mogen baten. Het huidige door NL gefinancierde programma van IWPR wordt in sterk beperkte vorm afgerond.
4. Naast NL zijn ook **10 2 a** en de **1** actief op het gebied van mediavrijheid in Rwanda. In een recent donoroverleg bleek dat alle donoren bij elkaar meer deden dan verwacht en dat nog aan coherentie gewonnen kan worden. **10** (en in mindere mate NL) bleek de enige donor te zijn met een echt programma. Andere donoren zoals **10** en **1** hebben een set kleine activiteiten op mediagebied, zoals financiering van consultants en trainingen. **10** heeft toegezegd een mapping te maken waaruit duidelijk moet worden waar gaten liggen, en waar dus gaten vallen. Met de openstelling van het Mensenrechtenfonds voor Rwanda in 2016 liggen hier mogelijkheden voor NL om met kleine gerichte projecten bij te blijven dragen aan verbetering van mediavrijheid.

Bad News

5. In zijn in januari 2016 verschenen boek 'bad news?' schrijft de Indiase journalist en schrijver Anjan Sundaram over de staat van de journalistiek in Rwanda in de periode 2010-2013. Gedurende die periode was hij werkzaam als trainer voor Rwandese journalisten in een door de EU en VK gefinancierd programma. Zijn boek laat een ontlusterend beeld zien van de staat van de journalistiek in Rwanda in die periode. Hij volgt in zijn verhaal een aantal journalisten die bij hem de journalistieke training volgt. De journalisten die hij beschrijft, leven in een wereld van angst en wantrouwen, en een enkele journalist lijkt vooral naar zijn lessen te komen om in de gaten te houden wie er nog meer naartoe komt en wat er gezegd wordt.
6. Sundaram zet Rwanda neer als een totalitaire staat waarin alles en iedereen door de overheid gecontroleerd wordt. Eenieder die zich niet aan de regels van Kagame houdt verdwijnt, wordt gevangengezet of vermoord. Nieuws is leeg in Rwanda en slecht nieuws bestaat niet.
7. In Rwanda hebben verschillende journalisten en bloggers op het boek gereageerd. Hoewel Sundaram gefingeerde namen gebruikte voor de journalisten die hij beschrijft in zijn boek, werd het van twee journalisten al snel duidelijk welk alias Sundaram voor hen gebruikt had. Een van hen reageerde met een giftige recensie van het boek en stelde dat Sundaram alles bij elkaar had verzonnen. De andere journalist heeft sindsdien dermate onsamenvattende en vreemde uitspraken gedaan dat deze nauwelijks nog serieus te nemen is.
8. Gatete, een bekende blogger en mensenrechtenadvocaat, schreef ook een negatieve recensie over het boek met als belangrijkste punt van kritiek dat dit het zoveelste boek is van een westerse Rwanda criticaster, geschreven over de rug van Rwandese journalisten en iedere vorm van onderbouwing van het verhaal missend. Des te interessanter is een aantal vervolgartikelen van hem waarin hij aangeeft wat volgens hem de problemen zijn waar de journalistiek in Rwanda mee te maken heeft: een gebrek aan kwaliteit onder journalisten, een gebrek aan geld voor kwaliteitsjournalistiek en gebrek aan moed bij de meeste journalisten om iets anders dan overheidspropaganda te schrijven. Zijn meest rake opmerking was dat de meest interessante (opinie)stukken in Rwandese media vaak niet van journalisten, maar van mensen zijn die schrijven naast hun reguliere baan (zoals hijzelf).

9. Ook zijn er lichtpuntjes. Het door NL gefinancierde Panos Grand Lacs organiseert nu ruim een jaar een wekelijkse radiotalkshow waan twee gastsprekers onder leiding van twee ervaren journalisten in debat met elkaar gaan over een actueel onderwerp. Luisteraars kunnen inbellen om hun mening te geven en vragen te stellen aan de sprekers. Onderwerpen van ♦ren van maatschappelijke kwesties zoals man-vrouw verhoudingen binnen gezinnen tot politieke vraagstukken zoals de derde termijn voor president Kagame. Regelmatig zijn ministers en parlementsleden te gast in het programma, die niet schromen om het debat aan te gaan met bijvoorbeeld de partijleider van oppositie partij Democratic Green Party of Rwanda.

Berichtgegevens

Aan : PLV-DGPZ; PLV-DGIS; DAF; DSH; RS; PS; KSS; DAR; BUJ; KAM; NAI; WAS-PA; LON-PA; DMM-MP
Opsteller : 10 2 e
Afgestemd : CdP
Kenmerk : KIG-07/2016
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : BZ-Vertrouwelijk
Categorie : Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

From: kig@minbuza.nl
To: DAF: DGIS; DMM-MP; GEV-PA; DSH; DSO; NYY-PA; KSS; BUJ; KAM; NAI; DAR
Subject: Rwanda - Mensenrechten - Human Rights Watch ? ?locking up the poor?
Date: dinsdag 2 augustus 2016 14:38:55
Attachments: Rwanda_Locking Up the Poor.pdf

83

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

2 augustus 2016

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Rijks-Intern

Rijks-Intern

Rwanda - Mensenrechten - Human Rights Watch ? ?locking up the poor?

Van : KIG
Verzonden op : 2 augustus 2016 14:38
Land/regio : Rwanda
Thema : Mensenrechten

Samenvatting

- Human Rights Watch publiceert tweede rapport over transit- en rehabilitatiecentra in Rwanda waar ? ongewensten?, zoals straatverkopers, zwervers en prostituees worden vastgehouden.
- HRW maakt melding van inhumane detentieomstandigheden en mishandeling in de centra.
- Minister van Justitie stelt dat HRW 'voor goedkoop politiek gewin' de situatie overdrijft. Tegelijkertijd zegt hij wel te werken aan verbetering van de situatie en nodigt EU ambassadeurs uit om een aantal centra te bezoeken.
- 11, 10 2 a

Commentaar

11

Echte rehabilitatie en opleiding in de centra, waardoor mensen een perspectief op een betere toekomst geboden kan worden, is echter (te) duur in de Rwandese context en de sociale dienstverlening die daarbij gepaard zou moeten gaan ontbreekt. Daarbij rijst verder de vraag in hoeverre de Rwandese economie structureel werkgelegenheid kan bieden aan alle timmerlieden, kleermakers en andere ambachtslieden die de rehabilitatiecentra in theorie zouden moeten voortbrengen.

11

10 2 a

Bericht

1. Human Rights Watch publiceerde op 21 juli 2016 een rapport getiteld ?locking up the poor? (bijlage bij dit bericht) over misstanden in transit- en rehabilitatiecentra waar straatverkopers, drugsgebruikers en andere ?ongewensten? voor kortere of langere tijd zonder proces worden opgesloten.
2. Het vorige rapport van HRW over dit onderwerp had enkel betrekking op het Gikondo Transit Centre in Kigali, ditmaal heeft HRW naast Gikondo ook onderzoek gedaan naar misstanden in Muhanga (Muhanga district), Mbazi (Huye district) en Mudende (Rubavu district). Het rapport geeft een ontluisterend beeld van deze centra waar mensen onder inhumane omstandigheden worden opgesloten en mishandeling veelvuldig voorkomt. Lijfstraffen, uitgevoerd door politie en

medegevangenen, zouden aan de orde van de dag zijn en teveel mensen worden in te kleine cellen opgesloten en hebben slechts twee maal per dag toegang tot de toiletten.

3. De Minister van Justitie reageerde in de media furieus op het rapport en deed het af als ongefundeerd, tendentius en een goedkope manier om politiek te scoren. 10 2 a

4. 10 2 g

Opvolging vorige rapport HRW

5. 10 2 a, 11

Stad Kigali kondigde eind 2015 nieuwe regels af voor Gikondo, waarn onder meer geregeld werd dat iedere nieuwe gedetineerde binnen 72 uur door een commissie beoordeeld zou worden en vervolgens binnen 14 dagen vrijgelaten, opgenomen in een kliniek, doorgestuurd naar politie (voor strafrechtelijke procedure) of doorgestuurd naar een rehabilitatiecentrum zou worden. In de rehabilitatiecentra zouden mensen vervolgens voorbereid worden op terugkeer naar de samenleving en met opleiding gestimuleerd worden om op het rechte pad te blijven. HRW heeft echter maar een enkeling geïnterviewd die daadwerkelijk deelgenomen heeft aan dergelijke rehabilitatieactiviteiten, de meesten stelden 'slechts' opgesloten te zijn.

6. 10 2 a heeft deze ambassade i.s.m. Gemeente Den Haag een nota geschreven om uit te leggen hoe in Nederland door samenwerking tussen gemeente, politie en hulpinstellingen opvang van daklozen enzovoort georganiseerd is. 10 2 a

Daarnaast werkt KIG met de Rwandese ngo Legal Aid Forum en VNG International aan een studiebezoek aan Nederland voor de relevante overheidsautoriteiten in Rwanda om het Nederlandse beleid op dit gebied in een grote stad in de praktijk te zien.

Problematiek straatverkopers

7. Op 7 mei 2016 werd bij het Nyabugogo busstation in Kigali straatverkoopster Theodesie Mahoro door drie beveiligers van een privaat beveiligingsbedrijf doodgeslagen toen zij haar handelswaar probeerden te confisqueren. Alle drie de beveiligers werden na dit incident opgepakt en op 26 juli 2016 veroordeeld tot gevangenisstraffen van 10 jaar wegens mishandeling met dood tot gevolg. Dit was geen op zichzelf staand incident; intimidatie, confisqueren van handelswaar en mishandeling van straatverkopers door beveiligers en politie komt naar verluidt geregeld voor bij Nyabugogo en andere plekken in Kigali. Voor zover bekend is dit het enige geval waar het tot een veroordeling van de daders is gekomen.
8. Onlangs noemde de burgemeester van Kigali de aanwezigheid van straatverkopers in de stad een obstakel voor de netheid van de stad. Daarnaast zouden de straatverkopers voor verkeersopstoppingen zorgen en voedsel en producten van dubieuze kwaliteit en hygiënestandaard verkopen. Om het aantal straatverkopers terug te dringen heeft Stad Kigali op 18 juli een marktplaats geopend bij het busstation die ruimte biedt aan zo'n 2000 straatverkopers om hun handelswaar te kunnen verkopen en waar zij het eerste jaar vrijgesteld zullen worden van het betalen van belasting. Bovendien kunnen verkopers op de nieuwe markt tegen gereduceerd tarief krediet krijgen. Ook moedigt de burgemeester de straatverkopers aan om zich te verenigen in een coöperatie. Deze week was de nieuwe marktplaats echter nog leeg en werd op de straten rondom de marktplaats druk gehandeld.

Rwanda en Human Rights Watch

9. 11 De Rwandese overheid heeft in het verleden HRW meermaals beschuldigd van vooringenomenheid en zelfs van samenwerking met de FDLR. Om een nieuwe start te maken benoemde HRW eind 2015 een nieuwe onderzoeker voor Rwanda. 10 2 a

Berichtgegevens

Aan	: DAF; DGIS; DMM-MP; GEV-PA; DSH; DSO; NYV-PA; KSS; BUJ; KAM; NAI; DAR
Opsteller	: 10 2 e
Afgestemd	: 12
Kenmerk	: KIG-20/2016
Type	: Beleids
Prioriteit	: Routine
Rubricering	: Rijks-Intern

Categorie : Verslag/Info
Referte : KIG-40/2015

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

Bericht

1. Op 30 mei organiseerden de EU Delegatie en EU ambassades hts een discussiebijeenkomst over de EU Mensenrechtenstrategie voor Rwanda en het National Human Rights Action Plan van de Rwandese overheid. Vertegenwoordigers vanuit de overheid, waaronder Minister Busingye van Justitie en Procureur-Generaal, maatschappelijk middenveld, media en donoren, waaronder 10 2 a , namen deel aan deze bijeenkomst.
2. Doel van de bijeenkomst was om de recent aangenomen EU Mensenrechtenstrategie voor Rwanda (bijlage) onder de aandacht te brengen, en meer in het algemeen het belang dat de EU aan mensenrechten hecht te onderstrepen bij de Rwandese overheid en civil society. De twee prioriteiten op mensenrechtengebied voor de EU in Rwanda zijn:
 - i) Unlawful detention and allegations of torture and ill-treatment
 - ii) Freedom of expression, peaceful assembly and associationVan de gelegenheid werd gebruik gemaakt om ook de EU Civil Society Roadmap te presenteren. Beide EU documenten werden naast de recent verschenen National Human Rights Strategy van de Rwandese overheid gelegd. De bijeenkomst werd met speeches van CdP EUdel en de Minister van Justitie geopend en de discussie vond plaats in panels in Davos setting met daarin steeds enkele EU CdP's en Rwandese sprekers. CdP NL sprak het afsluitende woord.

3. 10 2 a

Berichtgegevens

Aan	: DAF; DMM; DSH; BUJ; KSS; KAM; NAI; DAR; GEV-PA; NYV-PA; BRE
Opsteller	: 10 2 a
Afgestemd	: CdP
Kenmerk	: KIG-11/2017
Type	: Beleids
Prioriteit	: Routine
Rubricering	: BZ-Vertrouwelijk
Categorie	: Verslag/Info

abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

From: kig-cdp@minbuza.nl
 To: m@minbuza.nl; r@minbuza.nl; pty-dooz@minbuza.nl; pty-dois@minbuza.nl; daf@minbuza.nl; BPZ@minbuza.nl; die-ex@minbuza.nl; DSH@minbuza.nl; mvv@minbuza.nl; was-pa@minbuza.nl; bre@minbuza.nl; kss@minbuza.nl; nai@minbuza.nl; kam@minbuza.nl; buj@minbuza.nl; dar@minbuza.nl; add@minbuza.nl
 Subject: Rwanda - Binnenlandse aangelegenheden - Mini-arrestatiegolf. Wordt nu elke kritische stem gesmoord?
 Date: donderdag 28 september 2017 10:39:05

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

28 september 2017

Ministerie van Buitenlandse Zaken
 Brievenbus

BZ-Vertrouwelijk

Rwanda - Binnenlandse aangelegenheden - Mini-arrestatiegolf. Wordt nu elke kritische stem gesmoord?

Van : KIG-CDP
 Verzonden op : 28 september 2017 10:39
 Land/regio : Rwanda
 Thema : Binnenlandse aangelegenheden

Samenvatting

- Op zaterdagavond 23 september is voormalig presidentskandidaat **10 2 e** samen met haar moeder en een zus gearresteerd wegens misdrijven tegen de staatsveiligheid en valsheid in geschrifte. ♦
- Tussen 3-7 september zijn negen FDU Inkingi leden (niet-erkende en omstreden politieke partij van Victoire Ingabire) gearresteerd, waaronder de vicepresident en de penningmeester.
- Veel onduidelijkheid over de arrestaties. **10 2 a**
- **10 2 a**
- Gebeurtenissen leggen ongemakkelijke situatie bloot. **10 2 a**

Commentaar

11

10 2 a

♦

10 2 a

?

11, 10 2 a

?

10 2 a, 11

?

10 2 a, 11

Bericht

◆

Sinds de verkiezingen heeft een aantal arrestaties plaatsgevonden van niet-erkende politieke opposenten van president Kagame. ◆◆

?

Arrestatie 10 2 e en haar familie

◆

◆◆◆◆◆◆◆◆ De arrestatie van 10 2 e, de presidentskandidaat die uiteindelijk vanwege te weinig ondersteunende handtekeningen voor haar kandidatuur niet aan de verkiezingen kon deelnemen en haar familie kent een lange aanloop. Op dinsdag 29 augustus heeft er een huiszoeking plaatsgevonden in het 10 2 e huis om bewijs te verzamelen over belastingontduiking m.b.t het 10 2 e familiebedrijf en het vervalsen van handtekeningen om presidentskandidaat te worden door 10 2. Volgens verschillende bronnen zijn tijdens de eerste huiszoeking alle paspoorten, communicatiemiddelen en een bedrag van \$120.000 aan contant geld ingenomen. In de week daarna was onduidelijk waar de familie was aangezien niemand in contact met hen kon komen.

◆

◆◆◆◆◆◆◆◆ Op maandag 4 september heeft de politie journalisten uitgenodigd om aanwezig te zijn bij het 10 2 e huis. Ze hebben de toegang tot het huis afgedwongen en 10 2, samen met haar moeder en zus, opgepakt voor ondervraging op het CID (Criminal Investigation Department van MinJus). Op een onlinevideo van de arrestatie is te zien dat 10 2 naar de politie schreeuwt dat het onmogelijk voor haar was om zelf naar het CID te gaan, omdat ze zonder geld opgesloten zaten in het huis.

◆

◆◆◆◆ In de afgelopen drie weken zijn 10 2 haar moeder en zus elke dag rond 10.00u opgehaald voor ondervraging en in de middag of avond weer thuisgebracht. Rond het huis was veel politie aanwezig (zowel in uniform als in burger). In een interview met France 24 TV en Voice of America gaf 10 2 aan dat tijdens het verhoor de handboeien vaak om blijven, ze niet altijd te eten krijgen, weinig slaap krijgen (op sommige dagen worden ze om 2.00u in de nacht thuisgebracht) en geen toegang tot een advocaat hebben.

◆◆◆◆ Op donderdag 21 december heeft de 10 2 Ambassadeur gepoogd de familie te bezoeken maar hij werd door politie tegen gehouden. Op vrijdag 22 december is de 10 2 Ambassadeur vroeger naar de woning gegaan en kon toen ongestoord een gesprek met 10 2 voeren. Een 10 2 a consulaire medewerkster heeft zich later bij dit gesprek gevoegd. 10 2 a

◆◆◆◆ Zover is het echter niet gekomen: op zaterdagavond 23 september zijn 10 2 haar moeder en zus gearresteerd wegens misdrijven tegen de staatsveiligheid en valsheid in geschrifte. Daarnaast zouden ze geweigerd hebben met de politie samen te werken en geclassificeerde informatie bekend hebben gemaakt in een lopend onderzoek. Specifieke verdenkingen zijn nog niet bekend gemaakt.

◆◆◆◆ Op dinsdag 26 september zijn WhatsApp audioberichten gelekt in de media, waarop een gesprek tussen 10 2 e moeder en haar tante te horen zijn. In het gesprek wordt gerefereerd naar de politieke activiteiten van 10 2 en haar innige contacten met oppositieleden in het buitenland (o.a. David Himbara, de RNC). De authenticiteit van de berichten is niet bevestigd.

◆◆◆◆ Tot op het schrijven van dit bericht had de 10 2 a nog geen toegang gehad tot een van de gearresteerde familieleden die de 10 2 a nationaliteit heeft en is er geen advocaat actief geweest. 10 2 a collega liet weten dat een 10 2 a advocaat aan 10 2 a BZ verzoek heeft ingediend om assistentie te verlenen bij het zo snel mogelijk verkrijgen van een visum voor Rwanda.

Arrestatie FDU leden

◆◆◆◆ Op woensdag 6 september zijn volgens de politie zeven personen gearresteerd, waaronder de vicepresident van de FDU Inkingi (niet-erkende en omstreden politieke partij van Victoire Ingabire), 10 2 e, en de penningmeester en enige vrouw 10 2 e.

◆◆◆◆ Op 20 september zijn tijdens de eerste hoorzitting 9 mensen voor de rechter verschenen: 10 2 e. Zij worden er allen van verdacht een irreguliere gewapende groep te vormen (Art. 459 van Wetboek van Strafrecht) in het buitenland met als doel de overheid te ondermijnen of om ver te werpen (Art. 461 van WvS).

◆◆◆◆ De arrestanten zijn zonder arrestatiebevel door politie in burger opgepakt en meegenomen in een civiele auto. De ondervragingen zijn volgens de verdachten niet meteen begonnen maar pas na ongeveer 4 dagen en in aanwezigheid van hun advocaat, maar zonder de

echter verder weinig bekend over deze arrestaties.

Berichtgegevens

Aan : M; R; PLV-DGPZ; PLV-DGIS; DAF; BPZ; DIE-EX; DSH; NYV; WAS-PA; BRE; KSS; NAI;
KAM; BUJ; DAR; ADD
Opsteller : **102 e** Fr~~o~~d~~o~~rique de Man
Kenmerk : KIG-21/2017
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : BZ-Vertrouwelijk
Categorie : Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

From: kig@minbuza.nl
 To: r@minbuza.nl; dois@minbuza.nl; ply-dois@minbuza.nl; ply-dooz@minbuza.nl; DSH@minbuza.nl; bam@minbuza.nl; daf@minbuza.nl; buj@minbuza.nl; nali@minbuza.nl; kam@minbuza.nl; kss@minbuza.nl; JBA@minbuza.nl; DSO-MO@minbuza.nl; pentsecretariaat@minbuza.nl
 Subject: Rwanda - Bilateraal - Justitie - Samenspraak en tegenspraak in de justitiesector in Rwanda: maatschappelijk middenveld zoekt haar weg.
 Date: dinsdag 3 oktober 2017 10:05:22
 Attachments: [Concert Note Conference CSOs Justice Sector RCN RCSP.pdf](#)

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

3 oktober 2017

Ministerie van Buitenlandse Zaken
 Beeldmerk van Nederland

BZ-Vertrouwelijk

Rwanda - Bilateraal - Justitie - Samenspraak en tegenspraak in de justitiesector in Rwanda: maatschappelijk middenveld zoekt haar weg.

Van : KIG
 Verzonden op : 3 oktober 2017 10:05
 Land/regio : Rwanda
 Forum : Bilateraal
 Thema : Justitie

Samenvatting

Op 28 september organiseerden de Belgische NGO RCN Justice & Democratie en het Rwanda Civil Society Platform een conferentie over de rol van het maatschappelijk middenveld in de justitie sector.

Het doel van de conferentie was om een platform te bieden om de rol van civil society te bespreken en op welke manier zij het beste hun mandaat kunnen vervullen om bij te dragen aan promotie van, en effectieve toegang tot, *fair community justice mechanisms*.

De sfeer was positief, en dat deze conferentie überhaupt mocht plaatsvinden was al een resultaat an sich. Concrete afspraken of acties zijn er echter niet uitgekomen.

Commentaar

Aan het eind van de conferentie werd de oproep gedaan door een van de aanwezige NGOs om naast aanbevelingen ook oplossingen te delen om concrete stappen te zetten in de toekomst.

11 [REDACTED]

De ambassade onderzoekt de mogelijkheid om Rwandese CSOs te ondersteunen in hun lobby en advocacy activiteiten, met name op het gebied van vaardigheden. Suggesties en voorbeelden uit andere landen zijn van harte welkom.

Op korte termijn organiseert de ambassade een coördinatie overleg met alle donoren van de justitie sector om toekomstige inzet beter af te stemmen. Zowel 102 a en NL hebben aflopende (meerjaren)programma's en nu is het moment om onze krachten te bundelen en efficiënt te verdelen.

Bericht

Op 28 september organiseerden de Belgische NGO RCN Justice & Democratie en het Rwanda Civil Society Platform een conferentie over de rol van het maatschappelijk middenveld in de justitie sector. De conferentie werd georganiseerd onder het *Strengthening Proximity Justice in Rwanda* project, dat door RCN J&D geïmplementeerd wordt met financiering van de 102 a ambassade. De conferentie had overeenkomsten met de conferentie die eind augustus in Rwanda plaatsvond, over *Collaboration between the Judiciary and Community Justice Institutions for Access to Justice*?. Deze conferentie was een goede opwarmer om het onderwerp bespreekbaar te maken en leidde ertoe dat er meer in detail gesproken kon worden tijdens de conferentie vorige week.

De conferentie zou in eerste instantie vorig jaar hebben plaatsgevonden, maar een week van te voren gooide de toenmalige directeur van het Rwanda Civil Society Platform (RCSP) roet in het eten. Deze beschuldigde RCN ervan de conferentie op eigen houtje te organiseren en dwong RCN de conferentie af te blazen. 11, 10 2 a

De leden van het RCSP beschuldigden echter vervolgens de directeur ervan dat hij op eigen houtje had gehandeld, hij had namelijk niet de leden van het RCSP geconsulteerd voordat hij RCN zei de conferentie af te blazen. Dit leidde ertoe dat hij heeft moeten aftreden. De nieuwe directeur lijkt op het eerste gezicht minder pro-overheid. Toen RCN voorstelde om de conferentie samen te organiseren ging hij daarmee akkoord.

De vooraf beoogde resultaten van de conferentie waren:

- Dat aanwezigen met elkaar in dialoog zouden gaan over de rol van het maatschappelijk middenveld in de Rwandese justitie sector;
- Dat het maatschappelijk middenveld beter begrip heeft van de positie van de overheid, donoren en internationale NGOs met betrekking tot hun rol in de justitie sector en weten hoe ze met hen kunnen samenwerken.
- Gedeeld begrip over de rol van het maatschappelijk middenveld in de justitie sector en de uitdagingen waarmee het wordt geconfronteerd;
- Meer steun aan het maatschappelijk middenveld door de overheid, donoren en internationale NGOs om hen beter in staat te stellen een rol te spelen in de justitie sector.

De Rwandese overheid werd vertegenwoordigd door de minister van Justitie, Johnston Busingye en het hoofd van het justitie secretariaat, dat verantwoordelijk is voor de coördinatie binnen de justitie sector. Minister Busingye zei dat civil society vroeger een 'community of citizens, linked by interests' was. Hij schaarde zichzelf daar ook onder. Gaandeweg is civil society volgens hem veranderd in 'NGOs and other institutions that seek to represent interests of citizens' en scheidde zich daarmee volgens hem overduidelijk af van de overheid. Hij benoemde dat CSOs een belangrijke partner waren in de dienstverlening in de justitiesector; 'we can deliver faster, wider and broadly validated results together with CSOs'. Ingaande op de kritiek op de Rwandese overheid dat CSOs maar weinig ruimte krijgen in Rwanda zei hij dat de Rwandese overheid na 1994 geforceerd werd om alleen te opereren, en zodoende op veel terreinen actief is waar in andere landen CSOs actief zijn. Nu ontstaat er volgens hem soms een 'supremacy contest' tussen de overheid en CSOs over wie wat moet doen, waar, en in welke context.

Hij refereerde ook aan de kritische geluiden die CSOs (toch nog) heel soms laten horen; hij gaf aan dat de overheid de kritische geluiden van de CSOs intern wel serieus nam. Soms duwde de overheid terug, maar dat kwam volgens hem omdat de CSOs naast kritiek geen beter alternatief leverden of in zijn ogen 'bad intent' hadden. De vertegenwoordiger van het ministerie van Justitie gaf later aan dat als CSOs kritisch waren op de overheid, ze ook voorbereid moesten zijn op een stevige discussie. Volgens hem moesten CSOs zichzelf beter voorbereiden met strategieën, uitgebreidere netwerken, en vooral bewijs en onderzoek. CSOs moeten ook beter communiceren met de overheid en nauwer samenwerken met overheids personeel in rurale gebieden. Tot slot wees hij erop dat zolang CSOs afhankelijk waren van donoren, er altijd een verdenking zou zijn dat de CSOs een 'ulterior motive' hadden, ingegeven door diezelfde donoren en dus moesten ze werken aan financiële onafhankelijkheid en meer focussen op steun van burgers voor hun werk, zowel financieel als in den brede.

CSOs merkten op dat ze te vaak worden gezien als 'political opponent' terwijl ze dat niet zijn en hadden het gevoel constant op eieren te moeten lopen. Ze wilden dat de overheid zich ging bezinnen op hoeveel ruimte CSOs hebben om hun alternatieve stem te laten horen, en hoe dit beter geaccepteerd kan worden in Rwanda. CSOs moeten gezien worden als complementair aan de overheid volgens hen en er moet betere coördinatie plaatsvinden tussen alle actoren actief in de sector. Ze vroegen van donoren om hen niet alleen op projectbasis te financieren, maar bijvoorbeeld op basis van een jaarplan, zodat ze ook aandacht konden besteden aan het ontwikkelen van duurzaamheidsstrategieën en capaciteit op het gebied van lobby en advocacy. Ook technische ondersteuning is heel welkom. Ze vonden zelf ook dat ze meer moeten focussen op steun van burgers voor hun werk en tot slot werd voorgesteld om nauwer samen te werken door bijvoorbeeld vaker trainingsmateriaal te delen.

Berichtgegevens

Aan	: R; DGIS; PLV-DGIS; PLV-DGPZ; DSH; BAM; DAF; BUJ; NAI; KAM; KSS; JBA; DSO-MO; PENBSECRETARIAAT
Opsteller	: 10 2 a
Afgestemd	: HOS
Kenmerk	: KIG-23
Type	: Beleids
Prioriteit	: Routine
Rubricering	: BZ-Vertrouwelijk
Categorie	: Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

From: kig@minbuza.nl
 To: plv-donz@minbuza.nl; plv-dois@minbuza.nl; daf@minbuza.nl; DMM@minbuza.nl; kees-van-baar@minbuza.nl; DSH@minbuza.nl; GEV-MR@minbuza.nl; my-pa@minbuza.nl; kss@minbuza.nl; nai@minbuza.nl; kam@minbuza.nl; but@minbuza.nl; dar@minbuza.nl; add@minbuza.nl; KAM-DEFAT@minbuza.nl
 Subject: Rwanda - Mensenrechten - Mensenrechtenschendingen 111
 Date: woensdag 8 november 2017 12:54:14

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

8 november 2017

Ministerie van Buitenlandse Zaken
 Berichtenverkeer

BZ-Vertrouwelijk

Rwanda - Mensenrechten - Mensenrechtenschendingen

11

Van : KIG
 Verzonden op : 8 november 2017 12:54
 Land/regio : Rwanda
 Thema : Mensenrechten

Samenvatting

- In de afgelopen maanden heeft Human Rights Watch (HRW) twee rapporten uitgebracht over mensenrechtenschendingen.
- De UN Subcommittee on the prevention of Torture heeft zijn bezoek aan Rwanda vroegtijdig gestaakt, wegens belemmeringen van de autoriteiten.♦
- Rwanda heeft in alle kwesties fel van zich afgeslagen maar heeft tot op heden niet kunnen wegpoetsen dat het met MR in het land nog steeds niet goed gaat.

Commentaar

11, 10 2 a

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Bericht

In aanvulling op het EU HOMS rapport dat dat deze week als COREU bericht verspreid zal worden, hierbij een wat uitgebreidere toelichting op een aantal recente MR-ontwikkelingen in Rwanda. Het betreft twee HRW rapporten en de onlangs afgebroken missie van het UN Subcomimitee on the Prevention of Torture.

HRW rapport: 'All thieves must be killed': extrajudicial killings in western Rwanda

1. Op 13 juli 2017 heeft HRW een rapport uitgebracht, waarin het stelt dat 37 verdachten van diefstal tussen juli 2016 en maart 2017 in het westen van Rwanda vermoord zijn door Rwandese veiligheidsinstanties (militairen, politie of buurtwacht). In veel gevallen zijn ze op klaarlichte dag neergeschoten door militairen. Daarnaast zijn vier verdwijningen van verdachte dieven gedocumenteerd tussen April en December 2016 en in twee gevallen hebben lokale bewoners een dief, onder aanmoediging van de lokale autoriteiten, doodgeslagen. 2 2

2. De Rwandese autoriteiten ontkennen de beschuldigingen in het rapport en hebben zelf een onderzoek gedaan, waarin de bevinden van HRW weerlegd worden en andere doodsverklaringen gegeven worden. Het rapport en de bijbehorende video zijn echter nooit openbaar gemaakt. Daarnaast heeft de National Commission for Human Rights (NCHR **11, 10 2 a**) een rapport uitgebracht waarin het de methodologie van HRW bekritiseert en ook de bevinden verwerpt. In het Rwandese parlement is fel uitgehaald naar HRW en aan de regering gevraagd om met gepaste maatregelen tegen HRW te komen. Het MoU van HRW is in juni 2017 verlopen en zal naar alle waarschijnlijkheid niet verlengd worden. **2 2**

3. Op 1 november heeft HRW een reactie geschreven n.a.v. het rapport: 'Cover-up negates killings?' waarin het stelt dat de informatie in het NCHR-rapport gefabriceerd is. Verder heeft tv-zender France24 ook onderzoek gedaan dat de bevindingen van HRW bevestigt. HRW heeft aangegeven de dialoog met Rwandaut te zoeken, maar de verwachting is dat dit niet zal gebeuren. 10 2 a

4. Cdp en AS Politiek spraken onlangs met de vertegenwoordiger van een door deze post ondersteunde MR-vakbond, die **102 g**. Zegsman was kritisch op de wat haastige totstandkoming van het rapport, het ontbreken van noodzakelijke verificatie en was weinig positief over de Rwanda kennis die bij HRW in Londen en NY nog zou bestaan, maar zei niet te twijfelen over het waarheidsgehalte van het grootste gedeelte van het rapport. **2**

HRW rapport: 'We will force you to confess': torture and unlawful military detention in Rwanda

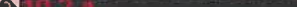
5. Op 10 oktober 2017 heeft HRW een rapport gepubliceerd waarin 104 gevallen van onrechtmatige militaire detentie worden beschreven, waarbij vaak martelpraktijken ingezet worden om een bekentenis af te dwingen. De meeste gedetineerden zaten vast in de buurt van Kigali in onofficiële militaire detentiecentra en er zou zelfs in het Ministerie van Defensie zijn gemarteld.

6. De bevindingen uit het rapport worden bevestigd door lokale MR NGO's, waarvoor het onderwerp te gevoelig is om er een rapport over te schrijven. 10 2 a

De overheid heeft op dit onderzoek nog niet gereageerd 10 2 a

UN Subcommittee on the prevention of torture ♦

7. Op 15 oktober vond een diverse malen uitgesteld bezoek van het UN Subcomité on Prevention of Torture (SPT) plaats. Doel van het bezoek was het adviseren van de autoriteiten over de (al langer geplande) oprichting van een ?National Prevention Mechanism? om het ?Optional Protocol of the Convention against Torture (OPCAT) te implementeren.

8. Vlak voor het einde van het bezoek heeft de delegatie haar werkzaamheden gestaakt, omdat een aantal gewenste bezoeken niet kon worden afgelegd. Daarnaast heeft de delegatie enkele personen, o.a. gedetineerden, niet in vertrouwen (zonder presentie van overheidsvertegenwoordigers) kunnen spreken.

9. [REDACTED] 102a [REDACTED]

Berichtgegevens

Aan : PLV-DGPZ; PLV-DGIS; DAF; DMM; kees-van.baar; DSH; GEV-MR; NYV-PA; KSS; NAI;
KAM; BUJ; DAR; ADD; KAM-DEFAT
Opsteller : 10 2 e & Frédérique de Man
Kenmerk : KIG-24/2017
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : BZ-Vertrouwelijk
Categorie : Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministère van Buitenlandse Zaken

</html

95

From: kig@minbuza.nl
To: ply-danz@minbuza.nl; ply-dots@minbuza.nl; daf@minbuza.nl; DMM@minbuza.nl; kees-van-baar@minbuza.nl; DSH@minbuza.nl; GEV-MR@minbuza.nl; nvy-pa@minbuza.nl; kss@minbuza.nl; nai@minbuza.nl; kam@minbuza.nl; bui@minbuza.nl; dar@minbuza.nl; add@minbuza.nl; KAM-DEEAT@minbuza.nl
Subject: Rwanda - Mensenrechten - De Rwandese autoriteiten laten veel beweging zien, maar weinig voortuitgang op de implementatie van de UPR.
Date: donderdag 2 augustus 2018 16:07:26

Kunt u dit bericht niet goed lezen? [Bekijk dan de online versie.](#)

2 augustus 2018

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Beleidsadvies

Rijks-Intern

Rwanda - Mensenrechten - De Rwandese autoriteiten laten veel beweging zien, maar weinig voortuitgang op de implementatie van de UPR.

Van : KIG
Verzonden op : 2 augustus 2018 16:07
Land/regio : Rwanda
Thema : Mensenrechten

Samenvatting

- Tweede UPR cyclus is over de helft, echter de tussentijdse evaluaties van ngo's, de overheid zelf en de mensenrechten Cie laten zien dat de implementatie nog lang niet op de helft is.
- **Ngo's** werken dit keer strategischer en durven meer kritische observaties te doen. **10 2 a**
- **10 2 a**
- De **Rwandese mensenrechten Cie** is minder lovend dan gewoonlijk. Dit biedt perspectief op een **10 2 a, 11** dialoog met de Rwandaut.
- De **Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties** heeft zijn bezorgdheid geuit over de beperkte politieke en maatschappelijk ruimte voor oppositie en vrijheid van meningsuiting in Rwanda.

Commentaar

- Dit jaar is Rwanda lid van de VN Mensenrechtenraad en staat het in de politieke spotlight als voorzitter van de Afrikaanse Unie, het is daarom een opportuun moment om de mensenrechtensituatie in Rwanda te evalueren en de balans op te maken. Hoewel Rwanda de meeste mensenrechten verdragen en protocollen getekend heeft, blijft de implementatie achter. Dit laat ook de discussie rond te UPR zien. In theorie ondersteunt Rwanda 50 aanbevelingen, maar in de praktijk is er relatief weinig van de implementatie te zien.
- **11**
- **11**
- De Rwandese mensenrechtenorganisaties zitten in een lastige situatie als het gaat om de

implementatie van de UPR. Aan de ene kant vraagt het Ministerie van Justitie om goede resultaten om de reputatie van Rwanda hoog te houden. 10 2 a

10 2 a

- Dit alles weerhoudt deze post er niet van om op alle mogelijke manieren het maatschappelijk middenveld (met name lokale ngo's) te ondersteunen. Met name in de justitiesector staan wij op het punt vernieuwende partnerschappen aan te gaan met een aantal consortia van lokale ngo's op de onderwerpen toegang tot recht, verzoening, onderwijs en lobby and advocacy.

Bericht

Inmiddels is Rwanda over de helft van haar tweede UPR Cyclus (2015-2019). In totaal heeft Rwanda 50 (van de 229) aanbevelingen geaccepteerd om te implementeren (75 zijn verworpen en 103 waren volgens de autoriteiten al geïmplementeerd). In het afgelopen halve jaar hebben ngo's, het Ministerie van Justitie en de National Human Rights Commission (NHRC) bijeenkomsten georganiseerd en rapporten geschreven om de voortgang te monitoren.

Non gouvernementele organisaties

Voor zowel de eerste UPR cyclus (2011-2015) als de tweede cyclus hebben ngo's de implementatie gemonitord en schaduwrapporten opgesteld. Tijdens de eerste cyclus is een aantal lessen geleerd, dat ervoor gezorgd heeft dat ngo's dit keer strategischer te werk zijn gegaan. Ze hebben een coalitie gevormd (om individuele vervolging te voorkomen) en samengewerkt met overheidsinstellingen om data te verzamelen. Daarnaast hebben ze meer risico genomen door kritische observaties op te nemen, uiteraard uitgebalanceerd met lovende woorden. Hoewel het ngo schaduwrapport volgens de VN mensenrechtenadviseur in Rwanda nog steeds te mild is en concrete percentages mist, benoemt het wel een aantal voor de overheid hete hangijzers, zoals martelpraktijken in gevangenissen, verdwijningen, belemmerende registratieprocedures voor ngo's, de vroegtijdige stopzetting van de OPCAT missie en de controversiële terugtrekking van artikel 34 (6) uit het Protocol ter oprichting van het Afrikaanse Hof voor de Rechten van de Mens en Volkeren (waardoor het niet meer mogelijk is voor individuen of groepen om de Rwandese staat aan te klagen).

Ministerie van Justitie

Het Ministerie van Justitie heeft ook tussentijdse resultaten gedeeld tijdens een nogal verwarrende presentatie. In januari was de conclusie dat slechts 8% van de aanbevelingen geïmplementeerd was. Inmiddels stelt het Ministerie van Justitie dat 55% van de aanbevelingen geïmplementeerd zijn. Volgens de Minister van Justitie was het lage percentage in januari te wijten aan slechte samenwerking met ngo's en onvoldoende dataverzameling over de voortgang: 'We doen veel goede dingen, die we niet meten en daarom niet kunnen laten zien'. Het ziet er niet naar uit dat Rwandaut ook een tussentijdse evaluatierapport in zal dienen bij de VN (dit is overigens niet verplicht). De greep op de media in Rwanda is nog steeds stevig, de oproep van de minister tijdens de bijeenkomst aan media organisaties om zichzelf beter te reguleren was dan ook opvallend en moeilijk te realiseren.

1
0
2
a

National Human Rights Commission (NHRC)

10 2 a

10 2 a

Daarom was het verrassend dat de UPR presentatie niet buitensporig lovend was. Hoewel er veel kanttekeningen geplaatst kunnen worden over de manier waarop ?ge◆mplementeerd? en ? gedeeltelijk ge◆mplementeerd? zijn gedefinieerd, concludeert de commissie dat slechts 28% van de aanbevelingen ge◆mplementeerd zijn. Dit betekent dat met minder dan twee jaar te gaan, Rwanda nog lang niet op de helft is. Door een kritische speech van de VN mensenrechtenadviseur, kwam een discussie los over de manier waarop implementatie gemeten is en welke indicatoren gebruikt zijn. Ngo's voelden zich gesterkt om zelf vragen te stellen en de bevindingen van de commissie in twijfel te stellen. 10 2 a

Mensenrechtencommissie van de Verenigde Naties (UNCHR)

10 2 a

Berichtgegevens

Aan : PLV-DGPZ; PLV-DGIS; DAF; DMM; kees-van.baar; DSH; GEV-MR; NYV-PA; KSS; NAI; KAM; BUJ; DAR; ADD; KAM-DEFAT
Opsteller : 10 2 e
Afgestemd : CdP
Kenmerk : KIG-11
Type : Beleids
Prioriteit : Routine
Rubricering : Rijks-Intern
Categorie : Verslag/Info

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

</html

